

HELEN FIELDINGOVÁ

CELEBRITY PRO AFRIKU

Od autorky knihy Deník Bridget Jonesové

HELEN FIELDINGOVÁ

CELEBRITY PRO AFRIKU

HELEN FIELDINGOVÁ

CELEBRITY PRO AFRIKU

Od autorky knihy Deník Bridget Jonesové

Pro mého otce Michaela Fieldinga

Copyright © Helen Fielding, 1994
Translation © Barbora Punge Puchalská, 2014
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2014

ISBN 978-80-7505-017-5

PODĚKOVÁNÍ

S díky Gillonu Aitkenovi, dr. Johnu Colleemu, Richardu Colesovi, Adrienne Connorsově, Willu Dayovi z Comic Relief, Nellie Fieldingové a její rodině, Paule, Piersi a Samovi Fletcherovým, dr. Osmu Galalovi, Georgii Garrettové, Kathrin Grunigové z Červeného kříže a Červeného půlměsíce, Rogeru Hutchingsovi, Micku Imlahovi, Tině Jenkinsově, Paulu Lariwierovi z Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Johnu Lloydovi, Johnu Magrathovi z Oxfamu, Judith Marshallové z oddělení entomologie Přírodovědeckého muzea, Harrymu Ritchiemu, dr. Johnu Seamanovi z fondu Zachraňte děti, Jane Tewsonové z Výpomoci smíchem, Sarah Wallaceové, Jane Wellesleyové za pomoc, radu, cenné zkušenosti a kupu laskavosti; a dobročinným organizacím Comic Relief, Lékaři bez hranic (Médecin sans Frontières), Oxfam, Červený kříž, fondu Zachraňte děti a súdánskému úřadu pro uprchlíky.

S vděčností autorům a jejich dílům: *A Year in the Death of Africa* Petera Gilla (Paladin), *Grasshoppers and Locusts: The Plague of the Sahel* Johna Rowleyho (Panos), *Poverty and the Planet: A Question of Survival* Bena Jacksona (Penguin) a *Fighting the Famine* Nigela Twose (Oxfam).

A zvlášť vřelé díky patří Richardu Curtisovi.

KAPITOLA JEDNA

Dřív mi připadalo pozoruhodné, že může existovat někdo jako Henry, že můžete člověka přesadit do prostředí tak odlišného od toho, z něhož vzešel, a přesto zůstane svým okolím naprosto nedotčen. Jako by byl pokrytý pořádnou vrstvou tmelu, kterým se kdysi natíraly plachetnice určené pro plavbu na moři.

Henry si roztíral po krajíci nambulského nekvašeného chleba sardelovou pastu z lahůdkářství Fortnum & Mason.

„Ráno jsem vstal a myslel jsem, že mě zatraceně šálí zrak – před chatrčí na mě čekala osmičlenná rodinka a chce si přesunout stan k řece. Tak jsem tomu chlápku řekl: ‚Měl jsem za to, že jsme v zatraceném táboře pro uprchlíky, a ne v prázdninovém kempu, ale klidně si poslužte, brácho, beze všeho. Podvýchava sem, podvýchava tam – hlavní je pořádný výhled.‘“

Henry vypadal jako Ježíš a bylo mu dvacet tři let.

V Safile se snídalo brzy, krátce po rozednění. Tou dobou panoval klid – za hodinu už začínalo být nesnesitelné horko –, ticho přerušoval jen kohout a Henry, který dokázal být zticha, jen když spal. To ráno jsem na něj byla napružená, protože jsem měla podezření, že si začal s jednou z našich citově labilnějších sester. Sian seděla vedle něj a její pohled se dal namazat na piškot. Byla to milá holka a nastoupila k nám před dvěma měsíci, poté co se v Derby vrátila z noční směny a našla svého rok a půl čerstvého manžela v posteli s kyperským taxikářem. Po terapii absolvovala korespondenční kurz.

Betty jako obvykle brebentila o jídle. „Víte, co bych si zrovna teď vážně *dala*? Lojový pudink s džemem a vaječným krémem vařenou v páře. Na mou duši, na psí uši. Upřímně řečeno, nákyb bych klidně oželela a dala si jen ten vaječný krém. Nebo žemlovku. Mmm, mňam, se samými rozinkami a špetkou muškátového oříšku. Co kdybychom Kamalovi vyrobili formu, aby nám upekl žemlovku?“

Bylo půl šesté ráno. Vstala jsem od stolu, vyšla z jídelny ven a vzdychla si. Bylo zvláštní, jak vám tady každodenní starosti dokázaly zatemnit

mozek a odsunout velké hrůzy do pozadí. Nabrala jsem si z hrnce vodu do hrnečku a šla si na kraj pahorku vyčistit zuby.

Za zády jsem měla naši základnu tvořenou kruhovými hliněnými chatrčemi, sprchami, latrínami a plátěným stanem, který sloužil jako jídelna. Přede mnou se rozprostírala písčná planina, v níž ležel uprchlický tábor Safila, velká jizva v poušti jako otisk obří šlápoty na obří pláži. V tuto denní dobu převládalo tlumené světlo a nad horizont se právě vyhoupllo bledé slunce. Podél naspů a cestiček vedoucích k soutoku dvou velkých modrých řek byly rozesety chýše, v nichž žili uprchlíci. Před pěti lety, v období velkého hladomoru v polovině osmdesátých let se jich v táboře tísnilo na šedesát tisíc a denně jich sto umíralo. Dnes jich v táboře zbývá dvacet tisíc. Zbytek se vrátil přes hranice do Kefti, do hor a do války.

V závanu horkého větu zašustila suchá tráva. To ráno mi nedělal starosti jen Henry. V táboře kolovaly zvěsti o ohromných hejnech sarančat, která ohrožují úrodu v Kefti. Mezi uprchlíky se v jednom kuse vykládaly strašidelné historky o tom či o onom: člověk nevěděl, čemu má věřit. Doneslo se nám, že se k nám blíží nová vlna uprchlíků, možná až několik tisíc lidí.

Z tábora se začaly ozývat první zvuky: nahánění kozích stád, smích, dětské hry, tlumené hlasy. Kdysi odtamtud stoupal mohutný oblak hladových a úzkostných výkřiků. Kousla jsem se do palce a snažila se ty vzpomínky zapudit. Nechtěla jsem si je připomínat. Z jídelny zamířily ven něčí kroky, Henry se pomalu vracel do své chatrče. Na sobě měl své oblíbené tričko, na němž byl obtisk dotazníku pro pracovníky humanitárních organizací.

- a) Misionář?
- b) Žoldák?
- c) Ztracená existence?
- d) Zlomené srdce?

Henry si zakroužkoval b), což byl vtip, neboť jeho rodina vlastnila půlku Leicestershiru. Co jsem byla já? Něco mezi c) a d) a navíc mírně ujetá.

V Londýně v létě roku 1985 jsem se bláznivě zamilovala, což ženám nikdy nic dobrého nepřinese. Olivera, objekt svého nespoutaného fantazírování, jsem poznala na gala představení Vivaldiho *Gloria* v Royal Albert Hall, jehož se účastnily celebrity jako princezna Michaela z Kentu. Pracovala jsem coby takzvaná „holka pro všechno“ v propagaci nakladatelství Ginsberg & Fink. Vrtěla jsem zadkem v minisukni, dávala si na poradě nohu v tenkých černých silonkách přes nohu a dělala pomyšlení lidem, kterým pramálo záleželo na tom, co si myslím. Je zvláštní, že v pětadvaceti vám vadí, když vás neberou vážně, a považujete za samozřejmé, že jste sexuálně přitažlivá. Časem začnete považovat za samozřejmé, že vás berou vážně, a začnete si dělat starosti, že nikoho nepřitahujete.

Ředitel naší společnosti sir William Ginsberg si liboval v pořádání neformálních setkání kumštýřů a talentů ze všech oblastí, ale nikdy nikomu dopředu neprozradil, koho vlastně pozval. Pro ignoranty jako já byly podobné sleziny noční můrou. Bála jsem se druhých zeptat, co dělají, aby se z nich nevyklubal autor *Lásky za časů cholery* nebo jeden z Beach Boys.

Zúčastnila jsem se v domě sira Williama celkem tří večírků. Nebyla jsem si jistá, že ví, kdo vlastně jsem. Zaměstnával několik mladých dívek a vždycky jednu nebo dvě z nás pozval kvůli oživení atmosféry. Celý večer jsem byla nervózní až běda a skoro nepromluvila. Ale ráda jsem poznávala zajímavé tvůrčí lidi. Chtěla jsem mezi ně zapadnout. Večer s Vivaldim byla moje první velká událost, takže jsem byla nadšením bez sebe.

Sir William uspořádal před koncertem v jednom ze salonků Royal Albert Hall malé soaré s přípitkem pro stovku lidí; pak se společnost měla přesunout do patnácti lóží rezervovaných jménem společnosti a po koncertě následovala večere s posezením pro hrstku pozvaných a zbytek se mohl vypařit.

Dorazila jsem do Albert Hall záměrně pozdě, v zrcadle na dámské toaletě jsem si prohlédla svůj obraz a opatrně se začala prodírat tmavě rudou chodbou do Elgarova salonku. Uniformovaný uvaděč si v seznamu odfajfkoval moje jméno a trhnutím mi otevřel tmavé dřevěné dveře, z nichž se vylila ostrá oslepující záře. Místnost měla zlatavý nádech a celá

se třpytila, po zdobeném schodišti uprostřed se valili hosté ve smokin-zích a dlouhých róbach nebo se opírali o pozlacenou balustrádu o patro výš. Nad hlavami se jim blyštěly křišťálové lustry zahalené do jemného závoje cigaretového kouře.

Byla jsem u vytržení. Jako bych se ocitla na srazu televizních *Gumáků*: Frank Bruno, Jeffrey Archer, Aneka Riceová, Neil Kinnock, Terry Wogan, Melvyn Bragg, Kate Adieová, Koo Starková, Bob Geldof, Nigel Kennedy, Richard Branson. Zoufale jsem přeletěla očima celou místnost a hledala někoho z práce, ale nikoho jsem nezahlédla. Je bizarní stát v místnosti plné celebrit – máte pocit, že všechny znáte, ale nikdo nezná vás. Zamířila jsem ke stolku s pitím a cestou jsem zachytila útržky několika rozhovorů.

„Upřímně řečeno, musím přiznat, že se to moc nevydařilo...“

„Víš, potíž s Melvynem je v tom...“

„Jerome, máš mobil?“

„Víte, vždycky jsem měl za to, že si toho nakládá příliš mnoho...“

„Opravdu nevím, co si mám počít s *Toskou*...“

„...Melvynův problém... nedělá dost...“

„Jerome...“

Pak jsem ucítila na lokti něčí ruku.

„*Mmmm!* Ta nejbáječnější dívka pod sluncem. Ach, můj ty bože, vypadáte naprosto božsky. Přisahám, že tentokrát mi zlomíte srdce. Jsem o tom naprosto přesvědčen. Polibte mě, děvenko, honem.“

Dinsdale Warburton, doyen anglického divadla, patřil k autorům, jimž jsem se starala o propagaci. Nedávno pro nás napsal memoáry. Měl ustaraný výraz ve tváři, byl homosexuál jak poleno a překypoval nezlomnou laskavostí.

„Mlask. Ale dušinko!“ Dinsdaleova obočí se téměř slila v jedno v hrané hrůze. „Vždyť nemáte co pít. Hned vám musíme něco obstarat. Hned vám musíme obstarat drink!“

Pak jeho oči upoutalo něco za mým ramenem. „Ó! Ten nejbáječnější muž pod sluncem. Drahý chlapče, drahý chlapče. Vypadáte naprosto božsky. Víte, to, co jste onedná večer prováděl, ať už to bylo cokoliv, se mi k smrti líbilo. Vypadal jste *znamenitě* chytře a hezky.“

Oliver Marchant byl autor a moderátor oblíbeného televizního pořadu o umění na Channel Four nazvaného *Nezaostřeno*. Předcházela ho pověst lamače ženských srdcí, ale ani v nejmenším jsem netušila, že vypadá tak fantasticky. „Znáte se s tímto báječným mužem, děvenko?“ zeptal se mě Dinsdale. „Znáte Olivera Marchanta?“

Zpanikařila jsem. Jak máte na takovou otázku odpovědět? Ano, viděla jsem váš pořad? Ne... to nejde. „Ano, vlastně... ne. Omlouvám se... trapas.“

Oliver mě vzal za ruku. „A tohle je?“

„No ovšem. Ta nejbáječnější dívka pod sluncem, drahý chlapče, ztělesnění bohyně.“

„Jistě, ale jak se *jmenuje*, Dinsdale?“

Starého pána na okamžik přepadly rozpaky. Nemohla jsem uvěřit, že zapomněl moje jméno. Dva měsíce jsme spolu byli kvůli té knize v těsném kontaktu.

„Rosie Richardsonová,“ dodala jsem smířlivě.

„Rád vás poznávám... Rosie Richardsonová,“ opáčil Oliver.

Byl vysoký, hubený a snědý a na sobě měl tmavomodrý oblek a obyčejnou, u krku povolenou kravatu, žádný motýlek. Naprosto přesně jsem si všimla, jak se mu o límec otírají konečky tmavých vlasů, i polostínu na jeho bradě

„Rosie, dušinko, hned vám doběhnu pro něco k pití. Už běžím. Musíte *umírat* žízni,“ vyhrkl Dinsdale a stydlivě odběhl.

Otočila jsem se k Oliverovi, ale zrovna se bavil s prošedivělým moderátorem zpráv, jenž s sebou přivedl svou dospívající dceru.

„Jak se vede, brachu?“ zeptal se a poplácal Olivera po rameni.

„Ále furt stejně blbě. Jak se máš, Sáro?“ odvětil Oliver a roztomile s dívkou prohodil pár vět. Roztála ještě víc než já. Pak sjel pohledem ke mně a usmál se, jako by chtěl říct „Neuteč mi.“

„Měj se, Sáro,“ rozloučil se sladce, když se otec s dcerou obrátili k odchodu. „Hodně štěstí u zkoušek.“ A mávl jim na rozloučenou. „*Mrcha*,“ prohodil směrem ke mně polohlasně a díval se za odcházející dívkou. „Umírá touhou si to s někým rozdat.“ Zasmála jsem se. „Takže,“ dodal, „bavíte se dobře?“

„Po pravdě řečeno, moc se tady necítím,“ přiznala jsem. „Nikdy jsem nebyla v jedné místnosti s tolika slavnými lidmi. Zdá se, že se všichni vzájemně znají. Je to jako v nějakém klubu. *Opravdu se navzájem znáte?*“

„Máte pravdu. Vždycky jsem je spíš považoval za novou aristokracii, ale máte naprostou pravdu. Členství není tak uzavřené. Je to ‚Klub slavných‘. Jedinou podmínkou ke vstupu je, aby vás znali sázkaři,“ dodal a přezíravě se rozhlédl po salonku.

„Ne, ne, *máte* pravdu, *hotová* aristokracie,“ vyhrkla jsem nadšeně. „Znáte to, vesnická sídla a lov, dnes se to dědí z otce na syna: Julian Lennon, Keifer Sutherland.“

„Stojíme na kousku globální obory, tetřívku,“ navázal, „a jakmile do ní jednou vejdete, otevrou se vám dveře prvotřídních salonků a předávání cen. Ale ve skutečnosti je to opravdu spíš klub s vlastními pravidly. Musíte znát etiketu. Ten méně slavný musí počkat, až ho osloví někdo slavnější.“

V ten okamžik ho přerušila lady Hilary Ginsbergová, manželka sira Williama, a poněkud mu jeho teorii pošramotila. „Olivere, moc ráda vás vidím. Jak to vypadá s tím Lorkou?“

Na okamžik nasadil nicneříkající výraz. Zjevně ji nepoznal.

„Hilary Ginsbergová, jsem velice ráda, že jste přišel,“ dodala spěšně a natočila se zády ke mně, čímž mě vyloučila z hovoru. „Znáte Martina?“

Lady Hilary se k smrti ráda chlubila svými slavnými známými. Často jsem se s ní skláněla nad seznamy celebrit pozvaných na večeri, které připomínaly Dow Jonesův index slávy, na němž umělci, herci, spisovatelé a novináři šplhali nahoru a padali dolů v závislosti na módě, vyšší moci či vlastní úporné snaze být viděn. Pro lady Hilary to bylo něco jako životní krédo. Jednou jsem zaslechla, bez legrace, jak někomu vykládá, proč není dobré se toho jednoho konkrétního jména vzdát. Dokonce i její nejbližší přítelkyně byly zvány na večírky k siru Williamovi, jen pokud měly na seznamu vysokou hodnotu, jinak večerely pouze s jeho manželkou.

Oliver právě seznamoval se svou teorií Klubu slavných romanopisce, kterého mu představila. Pak jsem si se vzrušujícím mrazením v zádech všimla, že se k nim přidal i Noel Edmonds a módní novinář,

s nímž jsem přišla do styku, jménem Damien Glit, známý spíš jako Damien Mizera.

„Postavte dvě celebrity do místnosti plné obyčejných lidí, a stejně se spolu nakonec dají do řeči bez ohledu na to, jestli už se znají, nebo ne, za předpokladu – za předpokladu, že ten slavnější z nich osloví toho méně slavného,“ pokračoval za všeobecného smíchu. „No tak, Martine, jste celebrita, musíte přece vědět, že je to pravda.“ Oliver dokončil větu, pohlédl na mě a střetl se s mým pohledem.

„Ach bože, to je vážně úžasný nápad. Nechtěl bys nám o tom něco napsat?“ rozplýval se Damien Glit.

Olivera zachránilo poslední zvonění před začátkem představení. Za našimi zády se objevil sir William a zahalekal, až všechny vylekal. „Honem, honem, nebesa, jdeme móc, móc pozdě, nestihneme ty trumpety.“ Načež popadl Olivera a toho spisovatele za loket jako kvočna a odkvačil s nimi ven, nedbaje lady Hilary, která se tvářila jako slepice, co právě snesla vejce a rozsedla si ho. Vyrasila jsem za nimi, ale v tu chvíli se objevil Dinsdale s mým drinkem. „Dušinko, je mi to móc, móc líto. Trpím jako zvíře, mám z toho hotové trauma. Jsem ten nejpříšernější a nezapomnětlivější starý trouba.“ Byl prostě k pomilování.

„Už se tím netrapte,“ ujistila jsem ho.

Oliver za mnou seděl v lóži. Po celou dobu koncertu jsem byla neuvěřitelně vzrušená. Představovala jsem si, že vzadu na krku a v hlubokém výstřihu cítím jeho dech. V jednu chvíli o mě – jakoby náhodou – dokonce zavadil dlaní.

Když hudba dohrála a potlesk utichl, neodvázila jsem se na něho podívat. Zůstala jsem stát, pozorovala, jak se sál vylidňuje, zatímco všichni ostatní opouštěli naši lóži, a snažila se uklidnit. Slyšela jsem, jak za mnou někdo schází po schodech. Byl to on. Sklonil se a políbil mě na šiji. Aspoň jsem doufala, že to byl on.

„Omlouvám se,“ zamumlal Oliver, „prostě jsem to musel udělat.“

Obrátila jsem se k němu a pokusila se povytáhnout obočí.

„Sbíhají se mi sliny na pizzu,“ zašeptal dychtivě. „Proč se neproměňte v pizzu?“

„Protože se nechci nechat oslintat.“

„Nemyslel jsem to tak... doslova.“

A tak se zrodila moje posedlost a sled událostí, které mě jistě, byť s oklikou, dovedly do hliněné chýše v Africe. Existují lidé, zvláště v časech velkého hladomoru, kteří se k vám chovají téměř uctivě, když jim řeknete, že jste humanitární pracovník. Ve skutečnosti jsem se o Afriku začala zajímat proto, že jsem ztratila hlavu. Takže nejsem žádný svatoušek. Kdyby mě Oliver ten večer v Albert Hall pozval na rande, v životě bych pravděpodobně o Nambule neslyšela. Místo toho nás vyrušil můj zaměstnavatel. „Olivere, Olivere, kampak ses zatoulal? Honem, honem, bašta je na stole!“

Mě jako vždy ignoroval. Oliver se sice elegantně rozloučil, ale stejně jsem se musela smířit s tím, že mě políbil na krk a nechal se odvezt na večeri s hrstkou vyvolených, aniž se mě obtěžoval zeptat na moje telefonní číslo.

Asi týden po provedení Vivaldiho díla jsem byla ve stavu permanentního sexuálního vzrušení a byla jsem přesvědčená, že si zjistí, kdo jsem, a zavolá mi. Koneckonců, proč by mě líbal na krk, kdyby neměl zájem? Začala jsem o něm opakovaně snít. V jednom oblíbeném snu si mě Oliver zavolal i s ostatními k sobě do kanceláře. Po skončení porady, když kolegové jeden po druhém vyšli ven, si mě zavolal zpátky, zavřel dveře, přilepil mě na ně, vtiskl mi vášnivý polibek a zpečetil ho jazykem.

V dalším snu mě konečně pozval na skleničku. Večer skončil, rozloučili jsme se na ulici, Oliver ke mně přistoupil, samozřejmě mě políbil. Pak se mnou napochodoval k mému autu, otevřel dvířka u řidiče a nacpal mě dovnitř. Byla jsem sklíčená, raněná. Jak se ukázalo, nebylo třeba, neboť přešel k dvířkům na opačné straně a NASTOUPIL SI DO AUTA VEDLE MĚ.

„Jeď,“ přikázal mi a připoutal se.

„Kam?“ zeptala jsem se chabě.

„K tobě,“ vydralo se mu z hrdla.

„Ale... ale...“ zaprotestovala jsem.

„Poslyš,“ usadil mě, „jsem muž s jistým postavením. Nehodlám stát na ulici s urostlým topolem v kalhotách. Tak už jeď.“

Jenomže Oliver nezavolal. Vůbec se neozval. Všeemožně jsem usilovala o nějakou formu kontaktu. Začala jsem si domlouvat nepřirozené

množství schůzek s přítelkyní, která pro něj před čtyřmi lety pracovala. Třikrát týdně jsem sledovala *Nezaostřeno*. Na tiskovém oddělení v televizi jsem si vyžádala programovou nabídku na tři měsíce dopředu, abych zjistila, zda jedno z vydání aspoň vzdáleně nesouvisí s jedním z našich autorů. Začala jsem v neděli chodit na výstavy a číst v kulturní příloze neskutečně nudné články o východoevropských malířích používajících techniku stříkanců. Nulové štěstí. Ani ťuk. Sexuální naplnění ne a ne přijít.

KAPITOLA DVĚ

Ležela jsem nahá a dokonale vydrhnuté hedvábné tělo mi zakrývalo jen prostěradlo. Oliver klečel na posteli, pomalu ho ze mě stahoval a díval se na mě. Dotýkal se mých ňader, jako by to byly vzácné, křehké artefakty, a vroucně mi přejížděl dlaní po břichu, až se mi tajil dech. „Ach bože, Rosie,“ zašeptal. „Tolik tě chci přefíknout.“

Pak se otevřely dveře a do kanceláře vpadla Hermiona Halletová-McWilliamová. „Už máš napsaný ten oběžník, sir William chce vědět, kde to vázne?“

Navzdory dobrým stykům své rodiny neměla žádné vychování. „Už jsem skoro hotová, Hermiono,“ opáčila jsem vesele a obrátila se zpět k monitoru.

„Nechápu, co tady děláš,“ odfrkla si. „Před hodinou jsem ti říkala, ať ho napišeš.“ Pak zvedla sluchátko a vytočila číslo. „Ahoj, Candido. Sem já. Poslyš, budeš o víkendu v Larkfieldu? To je *naprosto* skvělé. Přijede i Ofélie s Herem a Perpetuou. No, podle mě docela fešák. Přesně tak. Souhlasím. Ne, máš naprostou pravdu. Pozdravuj ode mě Lukrécii. Ahoj.“

Třeba jednoho dne zvedne telefon a ve sluchátku se ozve Belzebub.

Znenadání jsem byla celá měkkoučká a rozzářená ve šmolkově modrém plášti. Seděli jsme u mého kuchyňského stolu zaliti slunečními paprsky. Byla to naše první společná snídaně.

„Lidé se od sebe mohou hodně lišit, vid', Olivere?“ řekla jsem.

„Prosím, miláčku?“

„Například já ráda snídám teplý rybízový koláč. Kdežto ty by sis možná raději dal müsli, míchaná vejce s uzeným lososem nebo čerstvou housku se sýrem,“ dodala jsem a otevřela dokonale vybavenou lednici, z níž se usmívala řada lákavých pochoutek.

„Rosemary.“ Hermiona stála nade mnou a nasupeně na mě civěla. „Už-ti-to-ne-bu-du-o-pa-ko-vat. Dáš mi ten oběžník pro sira Williama, nebo ne?“

Pod jejím přísným pohledem jsem se obrátila k počítači a začala přepisovat rukou psaný oběžník, který mi ležel na stole. Byl to další silný pokus sira Williama dosáhnout ještě větší slávy.

23. července 1985

To: všem členům oddělení propagace

From: sir William Ginsberg

Re: Posílení profilu společnosti

Jen obtížně hledáme způsoby, jak v očích veřejnosti podtrhnout sociální citění společnosti i mé osoby ve funkci předsedy správní rady. Ve světle nedávno konaného koncertu Live Aid je velice důležité, aby i Ginsberg & Fink přiložili ruku k dílu.

Zničehonic jsem v mozku ucítila hryzání čerstvě vylíhnutého nápadu. Rozrušeně jsem se natáhla pro seznam chystaných pořadů z cyklu *Nezaostřeno*, který ležel na hromádce papírů na mém stole, a rychle jsem ho přeletěla očima. Stálo to tam, černé na bílém:

Díl 25: Pořad Nezaostřeno si všímá odezvy koncertů Band Aid a Live Aid a zabývá se novým fenoménem – dobročinnost versus populární kultura – a pokusí se objasnit, jak různé oblasti světa kultury přispívají k zachraně obětí hladomoru v Etiopii.

Napadlo mě, že bych mohla sira Williama do toho pořadu dostat, i když by si to samosebou vyžádalo nespočet konzultací s producentem.

„Knížky.“ Sir William uhodil pěstí do svého velkého mahagonového stolu. „Móc dobrej nápad. Pošleme jim knihy. Zaplavíme čtivem celej světadíl, úplně je zahltíme. Vypravíme leteckou zásilku knížek. Hezky zabalenejch jako novej šicí stroj. Nic lepšího si pořad o umění ani nemůže přát.“

„Nemyslíte, že Etiopané by raději dostali něco k jídlu?“ namítla jsem.

„Ne, ne, ne. Knížky. To je trefa. Jídlo tam posílaj všichni. Potřebujou si nějak ukrátit čekání na jídlo, a tak budou číst.“

„Přestože jídlo je přirozeně to nejnaléhavější, otázka knižní zásilky se nám skutečně jeví jako zajímavá.“ Eamonn Salt, tiskový mluvčí huma-

nitární organizace PODPORA ŽIVOTA, se zatahal za vousy. Sir William ho napodobil.

„Opravdu?“ otázala jsem se.

„Ovšem. Snažíme se ze zpravodajství o hladomoru vymýtit obraz odlidštěného afrického domorodce,“ pokračoval svým nudným monotónním hlasem. „Představit Afriku jako kontinent vzdělaných a inteligentních lidí lačnicích po vzdělání, namísto takzvaného mýtu hladovějící opice. Váš nápad by se mohl svést na vlně silících sympatií veřejnosti, přestože mnozí kolegové by se mnou nesouhlasili. Jedná se totiž o odlišný myšlenkový svět. Museli bychom samozřejmě čelit pobouření veřejnosti kvůli mrhání zdroji, dobročinnost jako luxus atakdále. Jsem si jistý, že tyto argumenty vám nejsou neznámé.“

„To je trefa. Knížky. To je přesně to, co dodá lidem z *Nezaostřeno* šťávu,“ poznamenal sir William.

„Ale budou si Etiopané vůbec moct ty knihy přečíst, když budou v angličtině?“ namítla jsem.

„Nesmíte zapomenout, že hladomor zasáhl celou oblast Sahelu. Podle mě by bylo nejlepší, kdybyste je poslali do táborů na hranici mezi Abouti a Nambulou. Tam žijí uprchlíci z Kefti, kteří jsou velice vzdělaní. Keftijci mají vynikající systém školství, jehož kořeny pocházejí právě z Británie,“ dodal Eamonn.

„Kde je Kefti?“ zajímalo mě.

„Povstalecká provincie v Abouti na hranicích s Nambulou v severní Africe. Její obyvatelé již pětadvacet let vedou s marxistickým režimem v Abouti poněkud krvavou válku za nezávislost. Vysoce pokročilá kultura. Hladomor v Sahelu je zasáhl pravděpodobně víc než kohokoliv jiného – nevládní organizace nemohou kvůli válce a z diplomatických důvodů do Kefti dopravovat potravinovou pomoc. V současnosti dochází k obrovskému exodu přes hranice do Nambuly. Mezi uprchlíky roste počet silně podvyživených.“

„Co kdybychom tam poslali jídlo a k němu přibalili pár knih?“ navrhl jsem.

„Zatraceně dobrý nápad,“ připustil sir William. „Prvotřídní. Chytrá hlavička, holka.“

S nezvyklým zápalem pro věc jsem mezi zaměstnanci uspořádala sbírku na nákup potravin, shromáždila zlevněné knihy a pokusila se domluvit sponzorský let. Zatelefonovala jsem do redakce *Nezaostřeno* a domluvila na příští týden schůzku ve složení sir William, Oliver Marchant a já. Před očima se mi mihotavě pohupovala představa Afriky s domorodými kmeny, bubny, ohni a lvy. Myslela jsem na Geldofa, na cíl a smysl, na zapálené, chudé a sebeobětující se humanitární pracovníky, kteří zachraňují vděčné Afričany. Ale hlavně jsem měla plnou hlavu Olivera.

KAPITOLA TŘI

„Kde je moje kitkatka?“

Henry stál před jídelnou a rozhořčeně kolem sebe těkal pohledem. Všichni byli po snídani a pomalu se připravovali na cestu do tábora. Přiběhla k němu Sian.

„Moje zatracená Káťa Kitkatová. Nechal jsem ji v ledniče a nějaký sprosták mi ji sežral.“

Sian k němu promlouvala tichým, konejšivým hlasem.

„Henry, jak jsi slepej, tak jsi blbej,“ zavolala jsem. „Máš ji pod antibiotiky. Běž se ještě jednou podívat.“

„Bim *bam!*“ zahlásil, otočil se na podpatku a svůdně povytáhl obočí. „*Miluju*, když jsi ke mně najednou tak přísná,“ a ledabyle zašel zpátky do stanu. Sian pospíchala za ním.

Slunce začínalo pálit. Z uprchlického tábora stoupaly první sloupky kouře a po cestičkách a po planině se pomalu trousily první postavičky: chlapec vedoucí oslíka obtěžkaného dvěma vyboulenými koženými vaky s vodou, žena balancující s hromadou dříví na hlavě, muž v bílé galábiji s tyčí položenou na ramenou a rukama povadle svěšenýma přes ni. Za pár hodin krajinu zachvátí oslepující bílé světlo a vedro k zalknutí. Člověk si snadno umí představit, že se udusí a zalkne.

Po šterku ke mně přichvátala Betty. „Nechci tě obtěžovat, ještě než se pustíš do práce, drahoušku,“ spustila, „ale...“ Načež vytréštila oči a nastavila mi hodinky. „Je šest hodin. Zajímalo by mě, jestli můžeš na slovíčko.“

Betty byla kulaťoučká a do šedesátky jí už mnoho nezbývalo. Věděla jsem, která dvě slovíčka jí nedávají spát: Henry a Sian. Betty nikdy nešla přímo k věci. Nikdy by neřekla: „Myslím, že bys neměla tolerovat promiskuitu mezi svým asistentem a sestrami.“ Místo toho mi začala vykládat historku o někom, o němž jsem v životě neslyšela a kdo kdysi vedl uprchlický tábor v Zanzibaru nebo třeba v Čadu. Dotyčný dovolil, světe, div se, aby jeho asistenti spali se sestrami – a víš, co se stalo? Všechno

vyvrcholilo epidemií AIDS, zemětřesením či přílivovou vlnou a nakonec všichni usoudili, že do budoucna bude lepší, když bude každý spát ve své vlastní hliněné chatrči.

„Nemohly bychom to nechat na později?“ navrhla jsem, když jsem si uvědomila, že držím v ruce kartáček. „Až si vyčistím zuby?“

Dokončila jsem ústní hygienu a vrátila se po chřupající šterkové cestičce do své chatrče. Měla jsem před sebou spoustu práce. Pracovala jsem jako správce tábora pro PODPORU ŽIVOTA, humanitární organizaci, která nás všechny zaměstnávala. Byla jsem v Safile pátý rok. První dva roky jsem dělala asistentku správce, pak jsem převzala řízení a na místo mého asistenta nastoupil Henry. Musela jsem dohlížet na zásobování potravinami, léky a lékařským materiálem, na auta, pitnou vodu a jídlo – a na své podřízené, což mi zabíralo víc času než cokoli jiného.

Nadzvedla jsem kus vlnitého plechu, který sloužil jako dveře, a vešla dovnitř. Můj domov v Safile tvořila kruhová místnost z hlíny a dřeva o průměru zhruba šest a půl metru, s doškovou střechou a tvrdou hliněnou podlahou, kterou pokrývaly rákosové rohože. Byla cítit prachem. Uvnitř stála postel s kovovou kostrou a moskytiérou, stůl, police s knihami a šanony, dvě kovová křesílka s odporně květovanými pěnovými poduškami a umakartový konferenční stolek. Na všem ulpíval písek. Zalézal mezi zuby, do uší, do kapes i do kalhotek. Měla jsem svou chýši ráda, i když mě na ní přitahovalo spíš soukromí než cokoli jiného.

Mluvím sice o soukromí, ale dvě minuty nato se ozvalo váhavé zaklepání a do dveří nakoukla Betty s omluvným úsměvem. Vešla bez pozvání dovnitř, objala mě a hlučně se svalila na postel. Na stropě z velkého kusu celtly sloužící k zachycování živých tvorů, kteří by jinak propadli mezi došky přímo na podlahu, se ozvalo cupitání.

„Nazdárek, kamarádíci,“ zahlaholila Betty a zvedla oči.

Jejda, jejda. Na Betty ve vlastní chatrči bylo příliš brzy.

„Děláš si starosti, Rosie, vid? A víš ty co? Myslím, že oprávněně.“

A je to tady, pomyslela jsem si, Henry a Sian.

„Jako když Judy Elliotová vedla v sedmdesátém čtvrtém Mikabele. Tehdy k nim přišlo pár lidí v zuboženém stavu, Judy zažádala na ústředí o posily a tam jí málem utrhli hlavu, že přehání. O dva měsíce později

došlo k hromadnému přílivu uprchlíků, přičemž tenkrát umíralo až sto lidí denně, jenomže Judy samozřejmě neměla lidi ani vybavení.“

Takže o Henryho a Sian přece jen nejde. Jde o sarančata.

„Cos slyšela? Myslíš, že na tom něco bude?“

Během čtyř let, které jsem v Saffle prožila, se několikrát zvedla panika kvůli hladomoru, že prý se přes hranici převalí davy uprchlíků a přinesou s sebou epidemii cholery, meningitidy, elefantíázy, bůhvíčeho ještě, ale z těch hrozeb se nikdy za celou dobu, co jsem tam byla, nevyklubalo nic vážného. Někdy jsme měli podezření, že je to jen uprchlický trik, jak se dostat k vyšším přídělům.

Betty uraženě pohodila hlavou. „Nemysli si, že se ti chci plést do řemesla, Rosie. Víš, že ke všemu, co děláš, chovám hluboký, opravdu hluboký obdiv. Ale víš, nikdy nesmíme přestat naslouchat hlasům Afričanů, hlasu Afriky.“

Najednou jsem dostala chuť Betty pokousat nebo jí dost dlouho bušit pěstmi do tváře.

„I mně to dělá starosti, Betty, ale nemůžeme vyhlásit poplach, pokud v ruce nemáme konkrétní důkazy. Zaslechla jsi něco, co mi uniklo?“

„Víš, naším barometrem jsou lidé. A zuby větru, jak jim Afričané říkají...“ odmlčela se a čekala na přitakání, „zuby větru přicházejí naprosto nečekaně. Letí třeba celý den a pak zalehnou území o rozloze až několika tisíc čtverečních kilometrů.“

„Já vím, o tom se včera mluvilo při rozdělování potravin, ale slyšela jsi ještě něco?“

„Když byla Mavis Enderbyová v osmapadesátém v Etiopii, přiletlo mračno sarančat a spořádalo tolik obilí, kolik by milionu lidí vystačilo na rok. Co mi samozřejmě dělá největší starosti, jak jsem říkala Lindě, je úroda. Sarančí roje dokážou zahalit slunce.“

„JÁ VÍM,“ odsekla jsem hlasitěji, než jsem měla v úmyslu. Bylo to ode mě hloupé, protože na to, aby se Betty urazila, nebyla vhodná doba. „Řekl ti ještě někdo něco jiného?“

„Každé z nich denně spotřebuje tolik potravy, kolik samo váží, víš, je to tak zneklidňující hlavně kvůli blížícím se žním, a šíří se tak rychle, v ohromných mračnech...“

To ráno jsem měla spoustu práce. Potřebovala jsem se Betty zbavit, abych mohla přemýšlet. „Děkuju, Betty,“ uřála jsem ji rázně. „Moc ti děkuju za tvou podporu. Je to nesmírně zneklidňující, ale znáš to... sdělený žal... Už musím běžet, ale děkuju, žes mi to řekla.“

Zabralo to. Hurá. Betty to pochopila jako narážku, načež se strojenou skromností zakoulela očima a rychle mě objala. „Měly bychom raději pospíšíť do tábora, pokud se chceme vrátit včas, abychom uvítali Lindina nového doktora,“ dodala, a než odešla, ještě jednou mě krátce objala.

To byla další věc. Toho dne měl přijet nový lékař. Betty se chystala za tři týdny k odjezdu a na její místo měl přijet jeden Američan. Chtěli jsme mu na přivítanou připravit slavnostní oběd. Linda, jedna z našich zdravotních sester a poněkud štrobené stvoření, s ním očiividně pracovala před dvěma roky v Čadu, ale odmítala nám o něm cokoliv prozradit. Jasno jsme měli jedině v tom, že si s ním dopisovala, a pokaždé, když padla zmínka o tom, kde bude spát, celá zjihla. Doufala jsem, že nový doktor bude fajn. Byli jsme malá skupinka, drželi při sobě, všechny vztahy byly v křehké rovnováze, kterou bylo snadné porušit.

Posadila jsem se na postel a myslela na to, co mi řekla Betty. Přestože nám občas lezla na nervy, byla velice dobrá lékařka a o Africe věděla své. Připadalo mi, že tam pracuje od začátku devatenáctého století. Ty zvěsti měly svou zvrácenou logiku. V Kefti přišlo po mnoha letech období vydatných dešťů. Jednou z nejkrutějších ironií v Africe je to, že první slušné srážky, které vystrídají období sucha, vytvářejí ideální podmínky pro líhnutí sarančat. A protože se hejna opravdu přemisťují velice rychle, mohou v období žní jako jedna z mála věcí kromě války vyvolat okamžitě hromadný exodus.

Vstala jsem, vylovila jeden šanon a začala listovat papíry. Pokoušeli jsme se pro Kefti zavést systém včasného varování, ale moc to nepomáhalo, protože na území provincie byl vstup zakázán. PODPORA ŽIVOTA nám zakazovala jezdit do válečné zóny a nambulská vláda si to zase nechtěla rozházet s Aboutijci, s nimiž Keftijci válčili. Veškeré dostupné informace byly v tom pořadači. Samé tabulky o cenách obilí na trzích v pohraničí, grafy s výškou a váhou dětí, pozorování pohybu lidí přes

hranice. Nahlížela jsem do něj před dvěma dny, ale na nic nestandardního jsem nenarazila. Jen jsem chtěla mít jistotu.

Musela jsem rychle vymyslet strategii, protože nového lékaře měl přivést Malcolm, terénní pracovník PODPORY ŽIVOTA pro oblast Nambuly. Byl to sice kus vola, ale pokud jsme chtěli vyhlásit poplach, naskýtala se ideální příležitost. Rozhodla jsem se sejít do tábora a promluvit si s Muhammadem Mahmoudem. Ten už bude vědět, co se chystá. Byla jsem vyjukaná. Napila jsem se vody a snažila se uklidnit.

Když jsem vyšla na denní světlo, Henry zrovna vedl důvěrný rozhovor se Sian před její chatkou a přitom ji afektovaně hladil pod bradou. Uviděla mě, zrudla a zmizela zpátky uvnitř. Henry jen povytáhl obočí a samolibě se ušklíbl – ten kluk je ale arogantní.

„Henry Montagueu,“ pronesla jsem přísně. „Vrať se do svého pokoje.“

Odpověděl mi škodolibým zaculením. Henry měl široký snobský úsměv, jenž se mu skoro nevešel do obličeje. Vždycky vypadal dost elegantně, tmavé vlasy mu volně padaly do čela ve frajerské ofině, která se zřejmě nosila, když naposledy zavítal do Jižního Kensingtonu. Ustavičně jsem ho prosila, aby si ji sepnul sponkou.

„Ještě si promluvíme,“ zavolala jsem za ním. „Mezitím můžeš odnést ty dva chladicí boxy z jídelny do toyoty. Chci se zajet podívat do tábora a vrátit se, dřív než Malcolm dorazí.“

„Bim! Bam!“ napodobil gong. „Profesorko Výkonná!“ zvolal a vzal mě kolem ramen způsobem, v němž nebylo ani zbla úcty. Nemělo cenu zmiňovat se před ním v tu chvíli o Sian. Jakoukoliv kritiku či varování by ze sebe otřepal jako roz dováděné štěně kapičky vody po koupeli.

Za laskavého ticha jsme vyrazili v malé dodávce. Rozhodla jsem se, že si nejdřív promluví s Muhammadem a teprve pak o hmyzí hrozbě povím Henrymu. Muhammad Mahmoud nebyl oficiálním šéfem uprchlického tábora; byl prostě jen chytřejší než všichni ostatní, bílé Evropany nevyjímaje. Při řízení auta stejně nebyl čas na řeči. Člověk se musel soustředit, i když zrovna neseděl za volantem. Natřásal se a poskakoval jako v sušičce, musel se uvolnit, ale zároveň se mít na pozoru, aby stačil zareagovat, když ho to vyhodilo ze sedadla a hlavou narazil do střechy.

„Doufám, že máte pevnou podprdu, šéfová!“ zařval Henry. Pokaždé říkal to samé, jako by ho to právě napadlo.

Sjížděli jsme do tábora klikatou stezkou z prudkého svahu, z něhož byl výhled na chatrče, bílý umělohmotný oblouk nemocnice, čtvercové rákosové rohože ukrývající ambulanci, rozdělovnu potravin, trh a školu. Během uplynulých čtyř let bídu postupně vystřídal všední život, úleva pro uprchlíky i pro nás. Žili jsme si vcelku spokojeně a navzájem jsme se obohacovali, bílí pracovníci a černí uprchlíci. Chodívali jsme na jejich večírky s bubny a ohni, vzrušující africkou podívanou z našich dětských snů. Podle potřeby jsme jim předávali léky, jídlo a lékařské znalosti. Sjížděli jsme řeku, hráli si s jejich dětmi a cítili se jako dobrodruzi a oni se na oplátku radovali z naší energie a naivního nadšení, že jsme v Africe. „Vyšli jsme z tunelu zoufalství a zjistili, že nejenže žijeme, ale můžeme i tančit,“ řekl mi jednou Muhammad tím svým absurdně poetickým stylem. Společně jsme prošli krizí a teď jsme byli šťastní. Jenomže uprchlíci byli závislí výhradně na potravinové pomoci ze Západu a kvůli tomu byli zranitelní.

„Zatraceně!“ zaklel Henry, když mu před nosem přeběhli dva chlapci hrající si na honěnou. Sjeli jsme z kopce dolů do hlavní části tábora a v patách nám běžela početná skupinka dětí, mávala a volala „Hawadga!“ – bílý muž.

Když jsem otevřela dvířka a vyskočila ven, ovanul mě žár jako z rozežháté trouby a obestoupily děti. Bože, byly tak roztomilé: nezbedové pobíhali kolem, pokřikovali a smáli se; stydlivky postávaly jako děti všude jinde na celém světě s jednou nohou zaháknutou za druhou, třely si oči a strkaly prsty do pusy, což se je v uplynulých pěti letech zdravotníci snažili odnaučit. Dvě z nich měly na nose slaměné brýle vymodelované podle vzoru našich slunečních brýlí. Sklonila jsem se a jedny si zkusila. Drobotina vypískla smíchy, jako by v životě nezažila větší legraci.

Obvykle jsme obědvali v pravé poledne, ale dnes jsem všechny poprosila, aby se dostavili do jídelny už v půl dvanácté přivítat Malcolm a nového doktora. Ve čtvrt na jedenáct jsem vyřídila vše potřebné a chystala se za Muhammadem, ale v tu chvíli narazila Sian v oční ambulanci na problém. Někteří pacienti začali požadovat pět nambulských

sou za to, že si nechají převrátit víčka. Tvrdili, že lidé ve Wad Danazenu, větším uprchlickém táboře asi sedmdesát kilometrů odtud, dostávají za stejné vyšetření očí pět sou.

„Říkají, že by měli dostat to samé,“ zoufala si Sian.

„Typický Wad Danazen,“ utrousila jsem. V tamním táboře pracovali itaľští humanitární pracovníci a byli strašně přecitlivělí a líní. Francouzi stáli za starou belu, ale Italové byli ještě horší.

„Co mám dělat? Je hrozné, že chtějí peníze, když se jim snažíme pomoci.“

„Řekni jim, že když se nenechají vyšetřit, nebudeš moct zjistit, co s nimi je, a oslepnou. A zemřou,“ poradila jsem jí. „Příšernou smrtí.“

„To jim přece nemůžu říct,“ zhrozila se s vytřeštěnými očima.

„Buď prostě neoblomná,“ trvala jsem na svém. „Nečekají, že dostanou peníze. Jen to na tebe zkoušejí.“

„Ale je hrozné, že...“

„Jsou to jen lidé. Taky bys to zkusila, kdybys byla tak chudá.“

Pohlédla jsem do její zmučené tváře a pomyslela si, že možná taky ne. Ach bože. Pamatovala jsem si, jaké to je, když člověk poprvé přijede do Afriky. Spousta věcí ho prostě srazí na kolena. Chtěla jsem zůstat a promluvit s ní, ale musela jsem pospíchat dál.

Z nemocnice přiběhli s tím, že urychleně potřebují několik infuzí, jež zůstaly z nějakého důvodu uzamčeny ve druhém landcruiseru, od něhož měla klíče jen Sharon. Sharon byla mohutná dívka z Birminghamu se svérázným přístupem k životu a sloužila v Safile od první chvíle, co jsem přijela. Uměla to s uprchlíky naprosto skvěle. Zatímco jsem se za ní rozběhla a dívala se na hodinky, nějaký hlas za mnou zavolal: „Rózíí.“ Pod stromkem seděl Liben Alye, v náručí držel Hazawi a láskyplně a nadějně se na mě usmíval. Tělem mi projela vlna podráždění a hned po ní přišlo provinění. Libena Alyeho jsem měla moc ráda, jenomže nedokázal pochopit, co to znamená mít naspěch. Když jsem ho viděla v těžkých časech poprvé sedět ve skupince starců, všimla jsem si ho kvůli tomu, jak choval malou holčičku, hladil ji po tváři a uhlazoval jí vlásky. Ukázalo se, že ztratil všech šest dětí a všechna vnoučata kromě Hazawi, a proto ji měl stále u sebe. Přidřepa jsem k nim, potřásla mu rukou, a když mě vyběhl,

dotkla jsem se dívčiny tvářičky a přisvědčila, že je skutečně velice hebká. Pak jsem obdivně zhodnotila její dlouhé řasy a přisvědčila, že jsou skutečně velice dlouhé. Natočila jsem zápěstí, abych mohla juknout na hodinky, a uvědomila si, že na setkání s Malcolmem přijdu pozdě. Aťsi.

Trvalo mi celou věčnost, než jsem Sharon našla, ale stejně se mi zrovna nemohla věnovat, protože vytahovala pacientce z nohy vlasovce. „Musím to dodělat,“ namítla, „nebo mi ta potvůrka sleze z dřívka.“

Dívala jsem se, jak pomaloučku vytahuje z kůže žlutého tvora podobného tkaničce a namotává ho na dřívko.

„To je ale dlouhej mrzák,“ oznámila a žena se pyšně zazubila.

Sharon pokračovala hbitými tlustými prsty v motání, dokud se neobjevil koneček a svíjející se parazit nezůstal viset na klacíku.

„Tumáte,“ podala ho pacientce. „Usmažte si ho na oleji s trochou čocky,“ poradila jí a rukou napodobila jezení. Žena se zasmála.

„Co říkáš na Lindu a toho doktora?“ zeptala se mě Sharon, zatímco jsme pospíchaly zpátky k vozům. „Bude s ní šukat nebo co?“

„Jak to mám vědět?“ opáčila jsem.

„Mlčí, jako by jí huba zamrzla,“ dodala.

„To teda jo,“ souhlasila jsem. „No, hm, ne že by se mi to někdy stalo, samozřejmě.“

Až k Muhammadovu přístřešku se mnou běžel dětský doprovod. Většina dětí měla vyholenou hlavu s maličkými chocholkami uprostřed. Měly nejrůznější tvary, takže to vypadalo docela legračně, pokud jste byli vyšší než oni. Zašla jsem za roh a ve dveřích svého přístřešku stál Muhammad.

Děti se bleskem rozutekly. Muhammad byl neobyčejný muž s křtící černých kudrnatých vlasů, jež svou výškou nápadně připomínala účes Kennetha Kaunda. Na sobě měl galábiji tak bílou, že to působilo až absurdně.

„Vítej, Rosie,“ řekl na uvítanou. „Dnes jsi pilná jako včelka. Rozhodla ses zvýšit svou produktivitu práce?“

S úlevou jsem zapadla do jeho přístřešku, v němž panoval chlad a ticho. Většina uprchlíků žila v chatrčích, ale Muhammadovi se podařilo sehnat kvalitní materiál a místo a postavit výjimečně vzdušné a elegantní

obydlí. Mělo podobně jako naše chatky obdélníkový tvar, zdi z rákosových rohoží a bylo navrženo tak, aby jím proudil vzduch. Místy se dovnitř protlačily ostré bílé hroty světla. Uvelebila jsem se na nízké posteli a počkala, až Muhammad uvaří čaj. O stěnu se opíral regál na knihy a v něm, jak jsem věděla, stály zlevněné knihy od Ginsberga a Finka.

Přestože bylo za deset minut půl dvanácté, nemělo cenu vysvětlovat mu něco o tom, že spěchám. Příprava čaje se nesmí uspěchat; přece kvůli mně nebude svůj čajový obřad zkracovat. Zvlášť když už mám zpoždění.

Muhammad přecházel impozantně sem a tam, tu podal dva malé hrníčky, tu přihodil do ohně dva klacíky. Postavil na stůl cukr. Přilil trochu vody. Přisypal ždíbec čaje. Další větvíčka. Lžička na čaj. K čertu s ním. Tohle už mi dělá naschvál.

Nakonec mi konečně se sebeuspokojivým zábleskem v očích podal miniaturní hrníček čaje, jehož obsah byl zřetelně příliš horký a nedal se pít, a posadil se naproti mně.

„Takže?“

„Takže.“

„Jsi dnes velice rozrušená.“ Muhammad měl tenký, pištivý hlas a hluboký smích.

„Ne, nejsem.“

„Ale jsi,“ opáčil.

S nesmírnými obtížemi jsem zachovala nabubřelé ticho.

„Takže,“ pronesl Muhammad nakonec. Ha! Jedna nula pro mě. „Co za tou nervózní roztěkaností stojíš? Jde o nového doktora?“

Uměl být tak protivný. „Ne, ovšemže o nového doktora nejde, proboha.“

Zasmál se svým hrdelním smíchem a nasadil vážný výraz. „Pak možná jde o zuby větru,“ pronesl dramaticky.

„Ach bože, Muhammade. Říkej jim sarančata, prosím tě.“

„Nemáš v duši kouska poezie. To je tragédie,“ poznamenal.

„No tak, Sylvie Plathová, cos slyšela?“

„Slyšel jsem, že jejich hejna měří na délku sedm kilometrů, zastíňují slunce a vrhají všechno živé do tmy,“ odpověděl.

„A co jsi skutečně slyšel?“

„Nevypadá to dobře,“ odvětil vážně. „Na vysočině nemají jídlo. Několik let po sobě pořádně nezapršelo. Lidé nemají z čeho žít a pokoušejí se vydržet do sklizně.“

„Letošní sklizeň má být přece dobrá, ne?“

„Ano. Poprvé po mnoha letech. Pokud nepřiletí sarančata. Pak nastane katastrofální hladomor a lidé přijdou sem.“

„Opravdu někde čekají ohromná hejna sarančat? Už se začala rojit?“

„Ještě nevzlétla, ale slyšel jsem, že se líhnou na třech místech. Víš, že zpočátku se chovají jako neškodné kobylinky, ale pak se dají do pohybu jako pohyblivý živý koberec?“

Obdařila jsem ho nicneříkajícím pohledem. „Ano, Muhammade, já vím.“

„Kdyby lidé měli pesticidy, mohli by je postříkat a zahubit, jenomže mají holé ruce. I kdyby chemikálie měli, nemohli by provádět postřiky ze vzduchu kvůli aboutijským stíhačkám. Brzy povanou západní větry a přinesou s sebou hejna přes Kefti až do Nambuly.“

„A ty těm povídačkám věříš?“

Muhammad pokrčil rameny a vzpažil. Pak sklopil oči a řekl: „Možné to je.“

Možné to je. Znovu mě zaplavil panický strach. Většinou takové zvěsti pouštěl z hlavy. „Jak se to dá zjistit?“ zajímalo mě.

„Prozatím musíme čekat, pozorovat a diskutovat.“

Chtěla jsem to s ním pořádně probrat, ale bylo jedenáct čtyřicet. „Malcolm každou chvíli přiveze nového doktora,“ prohlásila jsem a zvedla se.

„Musím ti něco ukázat,“ zarazil mě.

Ovšemže mi musel něco ukázat, když jsem měla zpoždění. Muhammad mě odvedl zadním vchodem dozadu za chatrč. V bahně se tyčily tři nepřirozeně přerostlé keříky rajčat a na nich visela hrst zakrslých plodů, které se v anglických supermarketech prodávají zvlášť draho. Věděl, že to mají zakázané. Uprchlíci nesměli pěstovat plodiny, aby se z uprchlického tábora nestalo trvalé osídlení.

Muhammad utrl jedno ze šesti rajčat a podal mi ho.

„Děkuju,“ poděkovala jsem dojatě. „Nechám si ho naplnit.“

Pak mi položil ruku na rameno a obdařil mě pohledem, v němž se zračilo – co vlastně? Přátelství, solidarita, lítost? „Radši půjdu,“ vyhrkla jsem nervózně.

Když jsem se vrátila na parkoviště, auto bylo zamčené a klíčky zůstaly u Henryho. Bylo právě poledne a všichni už byli zpátky na základně, jak jsem je žádala. Bubnovala jsem prsty do kapoty a čekala v naději, že Henry neodjel i s klíčky s ostatními. O jedné věci jsem před Muhammadem pomlčela – že nám začínají docházet potraviny. Před čtrnácti dny jsme měli obdržet novou zásilku, ale OSN poslala rádiem zprávu, že se o pár týdnů zpozdí, protože zásobovací loď ještě nepřistála v nambulském přístavu. Stejně budeme muset začít všem snižovat přídělý, dokonce i bez toho, že by se po celém Kefti hemžily živé koberce a ohromná hejna sarančat s obřími tesáky zakrývala slunce.

Pohlédla jsem na skupinku dětí, které pobíhaly kolem landcruiseru, chichotaly se a snažily se vyskočit na korbu, a vybavila si kojenecká centra při posledním hladomoru. Tehdy jsme zřídili jeden útulek pro děti, které se dokázaly najíst samy, druhý pro ty, co byly příliš slabé, než aby se samy najedly, ale mohly přežít, a třetí pro ty, které zcela určitě nepřežijí. Najednou jsem měla na krajíčku. Nezocelila jsem se natolik, jak jsem se domnívala.

KAPITOLA ČTYŘI

Snila jsem, že se náhodou potkáme v samoobsluze: kráčíme bok po boku uličkami mezi regály, vtipkujeme na účet ostatních zákazníků, poletujeme sem a tam a vybíráme absurdní pokrmy, abychom jeden druhého rozesmáli: masové pirohy v plechovce, flameri nebo sáčky se sušeným kuřecím kari. Je neuvěřitelné, že v jistém období života jsem na něco takového dokázala myslet hodiny v kuse a sprádala svůj sen do těch nejjemnějších detailů.

Jakmile bylo stanoveno skutečné datum schůzky s Oliverem, můj mozek se obrátil vzhůru nohama a připomínal hnízdo po řádění kukačky. Pokoušela jsem se myšlenky na něho zapudit při čtení, ale dokázala jsem bezmyšlenkovitě čtyřikrát přečíst jednu a tu samou větu. Dívala jsem se na televizní zprávy, ale nevnímala ani slovo, protože jsem myslela jen na něho. Dokázala jsem se soustředit jen na svůj nový africký projekt, protože měl slibný příslib sexu s Oliverem. V sobotu ráno jsem sama sebe přesvědčila, že je nezbytně nutné zajít do supermarketu. Ale nikoliv do Safeways v sousedství, nýbrž o několik kilometrů dál až na King's Road (v místě Oliverova bydliště), neboť tam mají širší nabídku domácích těstovin.

Byla to fakticky tragédie. Během příprav jsem se několikrát převlékla. Nechtěla jsem se příliš vyfíknout; chtěla jsem vypadat stylově, ale ležerně, jako kdybych vždycky v sobotu ráno byla ztělesněním stylové ležernosti, a taky hubeně. Nanesla jsem si na tvář mejkap, pak jsem pojala podezření, že mi na ostrém denním světle prosvítá podklad, a tak jsem si ho smyla a rozhodla se jen pro tužku na oči, řasenku, rtěnku a růž, a nakonec začala znova a bez tužky na oči a bez rtěnky. Oblékla jsem si zbrusu nové bílé spodní prádlo, ale pak ho vyměnila za černé. Ptala jsem se sama sebe, jestli není ujeté obléknout si pod džíny punčocháče a podvazkový pás, ale nedokázala jsem si kloudně odpovědět.

Poté co jsem v samoobsluze strávila více než hodinu a ještě jednou se tam vrátila pro sáček mražených krevet, které jsem nepotřebovala ani na ně neměla chuť, a Oliver pořád nikde, proklela jsem nebesa, že se

proti mně spikla. „Chováš se nenormálně a zvráceně,“ prohlásila moje kamarádka Shirley, když jsem se jí s tím svěřila. „Jestli dnes večer ještě jednou uslyším slovo ‚Oliver‘, ukousnu ti hlavu.“

Onemocněl a zmítal se v horečkách ve svém rozlehlém a vzdušném bytě s bílým sloupovím. Pečovala jsem o něj. Vyprala jsem mu povlečení, upekla sekanou a naservírovala na tácu s květinami v malé čtvercové bílé vázičce. Nahradila jsem sekanou grilovaným pstruhem s řeřichou a novými bramborami pečenými ve slupce, protože nemocní lidé nemohou jíst příliš vydatná jídla. Pak přijela jeho matka. Byla okouzlující a zámožná a zastavila se jen na skok s lahví šampaňského. Neměla ani v nejmenším zájem starat se o syna. Oliver nikdy nepoznal pravou lásku a péči. Ale hned si mě zamilovala. „Nikdy jsem ho neviděla s nikým tak šťastného,“ zaskřípala mi do ucha vykouřeným hlasem a spiklenecky na mě mrkla.

Schůzka se měla konat ve středu v šest hodin večer. V úterý o půl šesté třískla Hermiona zvlášť podrážděně telefonem. „Sir William chce, abys přišla nahoru. Sedí u něj Oliver Marchant. Podle všeho jel kolem a chce, aby se ta schůzka uskutečnila teď, a ne až zítra.“

Byla to katastrofa, naprostá katastrofa. Na přípravu jsem si vyčlenila celý úterní večer: zajít na aerobik a shodit těch pár deka navíc; naložit se do horké koupele s příměsí vonných olejů; připravit si oblečení. Kdyby se ta schůzka ve skutečnosti neuskutečnila už o den dřív, možná bych ji nadobro propásla, protože kosmetické přípravy a výběr šatstva by mi nedovolily vyjít z bytu. Za těchto okolností jsem Oliverův předčasný příchod považovala za jednu z největších ran osudu, která mě kdy potkala. Sotva jsem si stačila upravit mejkap.

Když jsem vešla do kanceláře a uviděla tam Olivera sedět, všechno se mi vykourilo z hlavy a vyschlo mi v ústech.

„Á,“ spustil sir William, „Oliver, tohle je pracovnice našeho oddělení propagace, móc, móc schopná, Rosemary ehm...“

„Richardsonová,“ dodal Oliver a otcovsky se na mě usmál, vstal a podal mi ruku. Jeho dotek vyvolal bláznivou chemickou reakci a spustil poplach: POZOR. POZOR. Je vyhlášen sexuální poplach, všechny systémy do stavu pohotovosti.

„Jak se máte?“ zeptal se Oliver.

„Dobře, díky,“ odpověděla jsem nečekaně vysokým hláskem. Nepřestávali jsme si hledět do očí.

„Uhmrrr,“ zavrčel sir William a odkašlal si, „ehmrrr, takže...“

„Ještě jste se neproměnila v pizzu?“ zeptal se Oliver, což bylo dost nestoudné vzhledem k tomu, že vedle nás stál můj šéf se svým „ehmrrr“.

„Cože?“ zpozorněl. „Chcete pizzu?“

„Možná později,“ opáčil Oliver směrem ke mně, ale stočil pohled zpět na sira Williama.

Po celou dobu schůzky mluvil hlavně Oliver a většinu z toho, co říkal, adresoval mně, což mi přirozeně stouplu do hlavy.

„Ten jev mě naprosto fascinuje,“ říkal. „Celebrity podporují dobročinné účely od první světové války, ale dávejte dobrý pozor: brzy se z toho stane fenomén nevidaných rozměrů. Za pět let už žádný projekt nespátří světlo světa, aniž by ho podpořila nějaká hvězda.“

Vyrazila jsem ze sebe podivný zvuk. Sir William po mně sekl pohledem.

„Móc, móc zajímavé,“ odfoukl si. „Jistě, celebrity pocházejí ze všech stupňů společenského žebříčku. Není to jen otázka zábavního průmyslu, dobrodinci se rekrutují z mnoha směrů.“

„Naprosto správně,“ přitakal Oliver. „Třeba i z vydavatelského průmyslu, jako ve vašem případě.“

Sir William se potěšeně zatahal za vousy. Pořád mi bylo trapně kvůli tomu zvuku. Mělo to být souhlasné přitakání.

„Ve skutečnosti jde však o to,“ pokračoval Oliver, „jakým způsobem se pomoc třetímu světu začleňuje do hlavního proudu populární kultury. Před Geldofem to byla nuda, otázka černobílých obálek, které vám přistály na rohožce. Kdežto dnes je moderní darovat prostředky na dobročinné účely, stalo se z toho synonymum zábavy.“

„Baže, a jak už jsme řekli, odletím tam s těma knížkama sám. Kapka laskavosti ještě nikoho nezabila,“ prohodil sir William a podíval se na mě. „Ehmrrr,“ zavrčel a pokývl mi hlavou. „Ehmrrr.“

„Ehm. Myslíte si, že by se cesta sira Williama mohla objevit ve vašem pořadu?“ vyrazila jsem ze sebe co nejrychleji.

Oliver se usmál a mrkl na mě. „Sir William, Nambula a knihy – to je rozhodně zajímavá kombinace. Rozumím tomu správně, že řeč je o keftijských uprchlických táborech?“

„Ovšem,“ přitakala jsem a zalykala se nadšením nad jeho všeobecným rozhledem.

„Myslím, že bychom to rozhodně ještě měli prohovořit,“ podotkl. „Až se věci dají trochu do pohybu.“

Když jsme po skončení schůzky zůstali s Oliverem stát na schodech nakladatelství a skrz stromy nás zalévalo zlatavé večerní světlo, přesně jako ve snu se zeptal: „Nechceš zajít na skleničku?“ Nemohla jsem tomu uvěřit. Byla jsem štěstím bez sebe. Ale ve zlomku vteřiny jsem si vzpomněla, že nemám oholené nohy, a v panické hrůze jsem si lámala hlavu, jestli si je zvládnou oholit na dámském záchodku.

Dokonce i v autě to bylo jako ve snu; Oliverovy ruce na volantu, jeho stehno v lehkém tmavomodrém obleku těsně u mého kolena v průsvitných – k velké smůle – černých silonkách. Dvířka auta byla potažená kůží krémové barvy. Přístrojová deska z ořechového dřeva blikala a zářila, jako bychom seděli v letadle. Nevzal mě do hospody, nýbrž do luxusní restaurace, v níž by stačilo požádat o žiletku a číšník by mi ji bez jediného slova přinesl na bílém osmiúhelníkovém porcelánovém talíři.

„Ach, Lu-íí-gi.“

Než nás uvedli ke stolu, do dveří vrazila jako velká voda herečka Kate Fortuneová a zamířila s rozevlátou hřívou dlouhých tmavých, hedvábně lesklých vlasů k vrchnímu číšníkovi.

„Luigi! Moc ráda vás zase vidím! Mlask, mlask.“

„Vlastně, madam,“ ozval se číšník, „jmenuji se Roberto.“

Zrovna včera jsem ji viděla v televizi v jednom seriálu o cestovatelce, která má nečekanou zálibu v lesku na rty. Často se objevovala v časopisech oblečená jako víla nebo dáma v krinolíně s odpovídajícím zjevem, jemuž se říkalo „štěstí ve čtyřiceti“. Nejhorší bylo, když v barevné příloze jedné novin pózovala v převleku celé řady slavných filmových hvězd jednotlivých desetiletí, počínaje dvacátými lety dvacátého století. Vyznělo to však jako nešťastný seberekla mní kiks, který jen prohloubil propast

mezi ní a Marlene Dietrichovou nebo Jane Fondovou. Dnes večer byla oblečená spíš ve stylu Dallasu. Už dávno jsem ji podezírala, že k jejím trikům patří pohazování hřívou, a vskutku, zatímco se k nám hrozivě blížila s vrkáním: „Oliver! Šíleně ráda tě vidím,“ uchopila levou rukou polovinu svých vlasů a vmetla je Robertovi přímo do očí.

Oliver se galantně zvedl a nastavil jí tvář, načež mu z každé strany obtiskla jeden broskvově lesklý otisk svých rtů. I já se zvedla, ale Kate se chovala, jako bych byla neviditelná, a tak jsem se zase posadila.

„Brouku,“ říkala Oliverovi a přejížděla mu prstem po klopě, „vid, že se přijdeš podívat na mého Shawa? Můžu ti na příští týden poslat lístky? Vid, že nás zkusíš dostat do svého báječného pořadu?“

„Ale zlato, nemám chuť vysedávat v divadle na nějakém *nudném* představení,“ namítl. „Nechceš mě místo toho raději pozvat na oběd?“

Kate Fortuneová obrátila oči v sloup, pohodila hřívou a řekla: „Příšerný chlap. Řeknu Yvonně, aby zítra zavolala Gwen.“ Pak odplula ke svému stolu a přes rameno se rozpustile ušklíbla. Překvapilo mě, že si rovnou nenadzvedla sukni a neukázala mu kalhotky.

Oliver objednal šampaňské. Zrovna jsme se začali bavit o svých prvních sexuálních zkušenostech, jak už to na první schůzce bývá, když do restaurace vpadl Signor Zilli, kultovní postava té doby. Lehkomyslného italského šprýmaře hrál zavalitý komik jménem Julian Alman. Bylo zvláštní vidět ho jen tak bez kostýmu a mimo roli.

„Nazdar, Oliver! K čertu!“ zahřímal a šinul si to přímo k nám. „Hele, nemohl bys se mnou skočit ven, dostal jsem botičku. K čertu!“

„A co s tím mám podle tebe udělat?“ Oliver na něj zůstal nevěřičně zírat. „Přecvaknout ji zubama?“

„Ne. Podívej, jde o to, abys s nimi promluvil.“

Pravděpodobně si vůbec nebyl vědom toho, že se na nás dívá celá restaurace.

„Když zaparkuješ na zákazu parkování, dostaneš botičku. To je to tvoje nové porsche?“

„Ano, víš, jde o to, že jsem byl pořád uvnitř.“

„Tys byl pořád uvnitř?“

„Ano. Snažil jsem se vystoupit.“

„Juliane,“ opáčil chlácholivě Oliver. „To nedává žádný smysl. Co ti bránilo, abys vystoupil?“

„No, víš, to auto je mi trochu těsné.“

„Tak proč sis ho kupoval?“

„Moc jsem po tom modelu toužil. Víš, je to úplná novinka, takže na silnici zatím jezdí jenom tři kusy, víš...“

„Ježíšikriste, Juliane, copak nevidíš, že mám na práci důležitější věci?“ ohradil se Oliver a ukázal na mě.

„Ne, nic se neděje. Klidně mu běž pomoci. Mně to nevádí,“ ujistila jsem ho.

„Paráda. Poslyšte, omlouvám se, to je od vás vážně moc hezké,“ odtušil Julian, otočil se a pokusil se vykouknout z okna. „K čertu.“

A tak Oliver odešel vyřídit záležitost s botičkou. Za deset minut se vrátil a se samolibým výrazem v obličeji mi oznámil, že tu pokutu jim rozmluvil.

Vrátili jsme se rovnou k prvním sexuálníím zážitkům. „A tak jsem se v dalším semestru zapsala na seminář o Blakeovi, který vyučovala ta holka... ta, co jsem jí udělala cucflek.“

Porce byly mrňavé, což bylo dobře, protože jsem vůbec neměla hlad. Když mi Oliver povyprávěl své sexuální vtípky z Cambridge, svěřila jsem se mu s tím, jak nás s Joelem v písečných dunách načapal policista a zptal se, jestli by se k nám nemohl přidat.

„Kdo byl Joel?“

„Můj kluk na vysoké.“

„Kde jsi studovala?“

„V Devonu.“

„Díkybohu, že ne na Girtonu,“ usmál se shovívavě. „To vysvětluje ten nadržený přízvuk. A cos tam studovala?“

„Fakultu zemědělství,“ odpověděla jsem a zachichotala se.

„Zemědělství. Zemědělství.“ Oliver zvrátil hlavu a rozchechtal se. „Jsi jako hrdinka z románů Thomase Hardyho. Jezdila jsi taky na koni, nosila spodničku a skotačila ve stohu?“ Naklonil se přes stůl a zálibně přejížděl očima po mé sukni.

„Ne, četla jsem skripta o pravidelném střídání plodin.“

„A Joel byl taky zemědělec – ne, neprozrazuj mi to. Joel byl armádní seržant s ohromnou nablýskanou šavlí. Ne? Učitel? Dodavatel zemědělských krmiv?“

„Byl to básník.“

„Ne! Je to čím dál tím lepší. Co napsal? ,Pouhá dcera farmářova, nic víc...“

„V té době ještě moc nepsal. Hodně pil, kouřil trávu a měl spoustu názorů na uspořádání patriarchální kapitalistické společnosti. Moji bratři ho nesnášeli.“

„Kolik máš bratrů?“

„Čtyři a jednu sestru.“

„Ježiši, to bych se měl mít na pozoru. Takže Joel pocházel taky z Devonu?“

„Ne. Byl z Londýna, kde měl i svého nakladatele. Vlastně Ginsberga a Finka. Myslela jsem si, že je báječný.“

„Báječný? Nenávidím Joela,“ řekl Oliver. „Co se stalo s farmařením? Proč se nepotýkáš s ovčí placentou a nenaříkáš na živé ploty a státní dotace?“

„Po promoci jsem opravdu několik měsíců pracovala na farmě, ale stýskalo se mi po Joelovi, a tak jsem odjela do Londýna a žila s ním v jedné komunitě v Hackney. Pracovala jsem v hospodě a prováděla výzkum veřejného mínění pro firmu vyrábějící deodoranty.“

„A co dělal Joel? Vařil čočkovou polévku a kouřil vonné tyčinky?“

„Tak nějak. Byl v jednom kuse zhulenej.“

„A tys vydělávala peníze?“

„Nebyla to žádná sláva. Asi po roce a půl jsem šla s Joelem na večírek ke Ginsbergovi & Finkovi a padla siru Williamu Ginsbergovi do oka.“

„Aby ne, je to starej chlípák.“

„Ne, tak to nebylo,“ bránila jsem se pobouřeně. „Zeptal se mě, jestli bych u něj nechtěla přes léto pracovat, a tak jsem to vzala.“

„Kdy to bylo?“

„Loni v létě.“

„Takže jste s Joelem pořád spolu?“

„Vlastně ne. Byla to vážně hrůza. Babička mi odkázala trochu peněz a koupila jsem si byt. A Joel mě obvinil, že jsem se vrátila ke svým patriarchálním kapitalistickým kořenům a že jsem ničemná povrchní coura.“

„Ničemná povrchní coura,“ zopakoval Oliver. „Aha. A kdy se to všechno seběhlo?“

„Ten byt mám od ledna.“

„Á, děkuji, Roberto.“

Dopili jsme šampaňské a Oliver objednal láhev červeného vína. Měla jsem už trochu v hlavě a nemohla pít, ale Oliver se zdál být naprosto střízlivý. Hosté v restauraci po něm pokukovali a jeden postarší džentlmen k němu dokonce přistoupil a po zdoluhavých omluvách – „určitě vás pořád někdo otravuje“ – poprosil o autogram pro dceru, která studuje na slavné umělecké londýnské škole Slade. Oliver byl okouzlující a laskavý, ale když muž nemohl najít pero, poněkud ochladl, a když začal blekotat, že jeho dcera by si s Oliverem ráda promluvila o práci v televizi, byl studený jako psí čumák. Muž odcházel se zaraženým a smutným výrazem v obličeji. Sundala jsem si náušnici, protože mě z ní bolelo ucho.

Oliver objednal dvakrát brandy, pak na opačné straně lokálu zahlédl další celebrity Billa Bonhama a šel si s ním promluvit. Bill Bonham byl herec a většinou účinkoval v televizních hrách v roli inteligentních gangsterů. Zároveň režíroval, často vystupoval v zábavných pořadech v televizi, dával najevo, že nemůže vystát hlupáky, a v jednom kuse nadával. Byl téměř plešatý a zbytek vlasů nosil ostříhaný na ježka. Vždycky měl na sobě koženou bundu a džíny, které mu seděly pod pupkem a často vypadaly, že mu z nich každou chvíli vykoukne čárka mezi půlkami. Obdivně jsem se dívala, jak si s ním Oliver náruživě vykládá. Pak spolu odešli na záchod.

„Nemyslím, že Bill je slavnější než ty.“

„Možná že Bill ne, ale Julian určitě je,“ zamumlal Oliver a několikrát potáhl.

„Ne, není. Máš rýmu?“ zeptala jsem se něžně.

„Ale je. Vůbec to sice není fér, ale je slavnější,“ odsekl nevrle a znovu potáhl jednou dírkou.

„Je slavný jinak. Ty jsi televizní moderátor pořadu o umění a Julian je filmová hvězda.“

Oliver se dopracoval ke třetímu brandy. Povolil si kravatu a rozepnul vrchní tři knoflíčky košile, takže mu byly vidět tmavé chloupky na hrudi.

„Ale tvoje práce je mnohem hodnotnější,“ prohlásila jsem, abych mu dodala sebedůvěru. „Lidé v tobě vidí inteligentního člověka a autoritu.“

Oliver něžně svažil nos a stiskl mi pod stolem koleno.

Číšník právě vysával aku-vysavačem ze stolu drobky a já si uvědomila, že vysál i mou náušnici, kterou jsem si položila na ubrus. Styděla jsem se ozvat, a tak jsem pošeptala Oliverovi, co se stalo, a on zařval smíchy a šmahem celou záležitost vyřešil.

Když přinesli účet, vytáhla jsem šekovou knížku a nabídla, že zaplatím půlku, a Oliver se naklonil, zatahal mě za nos a vytáhl zlatou kartu American Express. Pak se vydal na okružní cestu po restauraci, loučil se se všemi slavnými lidmi a já mu přitom visela na paži.

Když jsme přijeli k mému domu, Oliver zastavil, vypnul motor a odepnul si pás. „Pozveš mě na kafe?“ zeptal se.

Zatímco jsem stoupala po schodech s Oliverem v patách, byla jsem pěkně nervózní a znovu mi vyschlo v ústech. Byla jsem na svůj nový byt jaksepatří pyšná. Připadal mi dost pařížský. Ale když Oliver vešel dovnitř, vyprskl smíchy. Vesele jsem se k němu přidala, ale na můj vkus se smál příliš dlouho. „Čemu se směješ?“ zeptala jsem se nakonec.

„Je tak maličký a činaný,“ odpověděl Oliver. „*Sladounký*.“ Dopotácel se do kuchyňky. „Je to čím dál tím lepší,“ dodal. „Dáváš si na stěnu citáty.“ Zadíval se na obrázek, který jsem dostala od matky a na kterém stálo: „Nudné ženy mají byty jako ze škatulky.“

„Hmm. Už chápu, co se tím snažíš dokázat.“ Přesunul se do obývacího pokoje. „Bože. Z toho nepořádku by jeden zešlel.“

„Z jakého nepořádku?“ opáčila jsem v upřímném zmatení.

„Kazety jsou vytažené z obalů a po celém pokoji leží poházené knihy a co je tohle?“ zeptal se a vzal do ruky zašmodrchanou gumičku do vlasů. „Vypadá to jako lišej kroužkový.“

Byla jsem zdrcená. Doma mě učili, že lidé, kteří dávají věci na své místo a nenechávají v miskách povalovat knoflíky a tužky, jsou přece jen trošku divní. „Uvařím kávu,“ nadhodila jsem a zmizela v kuchyni. Cítila jsem se podivně deprimovaná. Mohlo za to množství nezvyklého alkoholu, jež na Olivera nemělo žádný vliv. Přišel za mnou do kuchyně, a zrovna když jsem strkala šňůru do konvice, přistoupil ke mně a zezadu

mě chytil kolem pasu. V tu ránu jsem všechno pustila z hlavy, otočila se k němu a dlouze jsme se políbili. Byla jsem jako u vytržení, že se ho můžu dotýkat, když jsem po tom tak dlouho jen toužila. Po chvíli mi zajel rukou na stehno a začal mi vyhrnovat sukni. Nechtěla jsem, aby mě vysvlékl, protože jsem na sobě měla punčocháče se širokým zesíleným pasem a bílé kalhotky, které se zapraly od modré ponožky, a tak jsem mu vzala ruku a položila si ji na ňadro, jako že tam je to lepší. Znovu jsme se líbali, ale cítila jsem se poněkud nejistě a měla pocit, že omdlím. Oliver se otřel rty o mou tvář a zašeptal. „Můžu u tebe zůstat přes noc?“

„To nevím.“ Zničehonic jsem znervózněla.

Znovu mě začal líbat. „No tak, nebuď hloupá.“

Pak jsem dostala strach, aby to nevypadalo nevyzrále, a tak jsem dodala: „Mmm, půjdu se připravit,“ což jsem považovala za odpověď hodnou dospělé ženy. Další výhodou bylo, že jsem měla šanci oholit si nohy a zbavit se zapraných kalhotek. Zmizela jsem jako střela v koupelně, servala ze sebe šaty a nastrkala je do větrací skříňe, abych po sobě uklidila. Ze dvou důvodů – nedostatek času, odporný puch – jsem nemohla použít depilační krém. Překotně jsem vyházela obsah celé skříňky pod umyvadlem v domnění, že v ní najdu žiletku, ale marně. Slyšela jsem, jak Oliver přechází po obývacím pokoji, a pochopila, že holení nohou nepřichází v úvahu. Přejela jsem si rukou po holeni; shora dolů to nebylo tak zlé, horší to bylo obráceně. Opláchla jsem se. Na klíčové partii jsem nanasla parfém. Vyčistila jsem si zuby. Pak jsem si uvědomila, že šmolkově modrý přehoz je v koši se špinavým prádlem, omotala jsem si kolem sebe ručník a vystrčila hlavu – nic víc – ze dveří. Úžasný Oliver seděl na mé židli v mém obývacím pokoji a kouřil.

„Hotovo,“ zavolala jsem a rozzářila se vzrušením. Zvedl hlavu. Štřemhlav jsem se vrhla do ložnice, postavila lampičku z nočního stolku na podlahu, vklouzla do postele a peřinu jsem si přitáhla až po bradu, protože jsem se styděla.

Oliver vešel s popelníkem v ruce – lehce se přitom kymácel – a postavil ho na můj noční stolek. Zamáčkl cigaretu, posadil se zády ke mně, předklonil se a začal si rozvazovat tkaničky; jako manžel. Připadalo mi poněkud neromantické, že mi nevěnuje pozornost, ale stejně... Pak se postavil a přetáhl si přes hlavu košili, aniž si rozeplnul knoflíčky. Na zádech mu od krku

až k pasu hrály svaly. Pozorovala jsem ho kousek po kousku, nedívala se na celé tělo. Rozepnul si kalhoty a zády ke mně z nich vypochoďoval. Pak si je poskládal a položil na židli. Vzápětí si složil spodky, což mě na okamžik polekalo, úhledně je položil na kalhoty a vlezl si pod peřinu.

Obrátila jsem se k němu, začali jsme se líbat a bylo fantastické ležet vedle něj nahý. Sklonil hlavu a líbal mi ňadra. Vyjekla jsem rozkoší. Pak si na mě položil hlavu, hladila jsem ho ve vlasech a on na mně dočista nehybně spočíval s pažemi svěšenými na obou stranách.

Po chvíli mi začalo vrtat hlavou, co se děje. Trošku jsem se zavrtěla, Oliver nadzvedl hlavu, přisunul se k mým ústům a znovu mě začal líbat. Přitom ztěžka oddechoval. Pak se těžce zvedl, kolenem mi roztáhl nohy a poklekl mezi moje stehna. Zajel rukou dolů a vklouzl přímo do mě. To-lik jsem po něm toužila, celá bez sebe, prohýbala se v kříži, křičela, svíjela se rozkoší. Ale uprostřed té slasti jsem si pomalu začala uvědomovat, že se přestal hýbat. Celou svou vahou teď ležel na mně, hlavu zabořenou v mém krku, bez jediného hnutí. Postupně jsem se přestala vlnit a nakonec zůstala nehybně ležet. A pak se ozvalo chrápání.

Sotva jsem překonala prvotní ohromení, rozesmála jsem se. Napadlo mě, co asi slyší sousedé pod námi. „Á, á, á, á, chrrrrr, á, á, chrrrrr. Á.“ Po chvíli jsem ho musela vzbudit, abych se mohla pohnout. Myslela jsem si, že se udusím. Oliver měl náladu pod psa a svráštěné čelo. Vstal, odešel do koupelny a pak jsem zaslechla, jak vchází do obývacího pokoje. Po chvíli se vrátil do ložnice a začal se oblékat.

„Co to děláš?“ vyhrkla jsem.

„Jdu domů. Zítra musím brzy ráno do práce.“

V tu ránu mi od krku dolů projela tělem sada kuchyňských nožů.

„To snad nemyslíš vážně,“ řekla jsem. „Vrať se do postele.“

„Ale...“

„Ale nic. Za první, *tohle* se prostě nedělá, za druhé jsi úplně namol, a jestli se posadíš za volant, zavolám policii, za třetí, právě jsi mi v zárodku něčeho, co měla být první vášnivá noc, usnul na prsou. A ještě k tomu jsi chrápal. Tak se hezky vrať do postele.“

Tohle bylo ještě předtím, než mi Oliver zlomil srdce a proměnil mé sexuální sebevědomí ve scvrklou kuličku hrášku. Jeho ústa ztuhla.

Zapíchl do mě zvláštní pohled, pak začal přikyvovat, jako by souhlasil s jednou z vlastních myšlenek. Nadzvedl peřinu a podíval se na mě. Pak se zase vysvlékl, přičemž k mému úžasu odhalil zbrusu novou erekci, a vlezl si za mnou pod peřinu. A když bylo po všem, dmula jsem se pýchou a radostí, protože já, Rosie Richardsonová, jsem dovedla Olivera Marchanta až k samotnému vrcholu.

O chvíli později usnul a já jsem zůstala vzhůru a prohlížela si jeho dlouhé řasy, které mu spočívaly na tvářích jako dvě chlupaté housenky. Byla jsem šťastná a veškeré obavy jsem odsunula hluboko do minulosti. Nemohla jsem uvěřit, že Oliver Marchant skutečně leží v mé posteli. Tušila jsem, že patří k mužům nepřiměřeně háklivým na ničím nerušený spánek, ale stejně jsem to riskla, vlepila mu polibek na tvář a něžně se k němu přitulila.

„Probůh, chováš se jako malé dítě,“ zabrblal a obrátil se ke mně zády.

Skočila jsem tomu všivákovi celá žhavá na vějičku. „Nestálé ženy jsou odolnější než ty stálé.“ To jsem si někde přečetla. „Někdy sice končívají násilnou smrtí, ale zřídka bývají opouštěny.“ Což je přesně to, co ty všiváky přitahuje. Taková žena vás nikdy nespoutá ani nepotopí do bahna. Jde jim o vzrušení a požitek z honu, kdežto nám nezbyvá než měřit síly s jejich nelítostnou povahou a snažit se je změnit k lepšímu. I když jsem zjistila, jaký Oliver ve skutečnosti je, pořád jsem se domnívala, že ho dokážu předělat. Říkala jsem si, že potřebuje jen trošku něhy a péče a brzy všechno pochopí. Myslela jsem si, že láska v něm probudí k životu to dobré.

Moje kamarádka Rhoda je Američanka a je starší než já. Jednou prohlásila, že trpím nebezpečnou závislostí a měla bych se mužům jako Oliver vyhýbat jako čert kříži.

„Fajn, hlavně, že se jeho čertík Bertík nebude vyhýbat mně,“ namítla jsem dvojsmyslně.

Za čas přidala, že Afrika je jen další verzí mého masochistického komplexu z všiváků a že bych měla zůstat v Anglii, naučit se mít ráda sama sebe a narazit si nějakého nudného patrona. Řekla jsem, že přečetla příliš mnoho amerických příruček a že by si raději měla dát pár drinků a uvolnit se.

KAPITOLA PĚT

Začátek milostného vztahu představuje nebezpečí pro všechny zúčastněné: jako když se učíte jezdit na vodních lyžích – jakmile jste na nohou, je to pohoda, ale existuje mnohem větší šance, že se překotíte, namočíte a nakrknete. Od naší společné noci s Oliverem uplynuly tři dny. Telefon mlčel jako zařezaný. Avšak mladická nerozvážnost a obdiv, který k němu chovám, mi zabránily, abych si racionálně pomyslela „hulvát jeden“ a pustila ho k vodě. *Tak* hloupá, abych seděla celý večer doma a hypnotizovala telefon, jsem zase nebyla. Ale stejně tak chybné by bylo nechat vypnutý záznamník. A tak když jsem se v noci vrátila domů a na záznamníku svítila nula, zhroutila jsem se. Nebo jsem si přehrála tři vzkazy, z nichž dva byly od Rhody a ten třetí mi nechala Hermiona, protože by ráda věděla, proč jsem jí proboha nevyřídila vzkaz od Kasandry, že Perpetua nepřijde na večeři.

Po čtyřech dnech v práci jsem se konečně, svým způsobem, dočkala. Ve sluchátku se ozval odpudivě nasládlý ženský hlas.

„Dobrý den, je tam Rosie Richardsonová?“

„Ano.“

„Zdravím vás, Rosie. Tady Gwen, asistentka Olivera Marchanta.“

Jeho *asistentka*? Proč mi volá jeho asistentka? Ve zlomku vteřiny jsem si představila, že Oliver leží v nemocnici.

„Olivera by zajímalo, jestli máte dnes večer čas.“

„Ano.“ V žaludku jsem ucítila lahodně svůdné mravenčení.

„Dobře. Rád by věděl, jestli byste nechtěla dnes večer přijít do Grosvenor House na předávání cen vysílací společnosti.“

„Ano, to by bylo...“

„Super. Společenský oděv, mezi půl sedmou až sedmou. Oliver vás o půl sedmé vyzvedne. Mohla byste mi dát svou adresu, Rosie?“

Takové romantické vyústění pohlavního styku si člověk snadno nechá líbit, přestože jde o pohromu mamutího rozměru, které by se měl vyhýbat jako prašivé ovci.

Seděli jsme u kulatého stolu v rozlehlém hotelovém tanečním sále. Nad hlavou nám visely čtyři obrovské lustry a s mihotáním osvětlovaly moře nahých ramenou, flitrů a šerp kolem pasu, televizní osvětlovací techniku, obří obrazovky a členy produkčního štábu, kteří cupitali sem a tam se žlutými listy scénáře v ruce, tvářili se nadutě a neměli daleko k hysterii. Přímý přenos slavnostního večera měl ve všech směrech zpoždění. Na jevišti stále probíhala zkouška oslnivého tanečního souboru; dívky v chumlu vyrazily k publiku a rozprskly se ladnými skoky jako ohňostroj na všechny strany, pak se otočily na podpatku a vykoply nohy opačným směrem, s hlavami stále zvrácenými k nám, a vrhaly přes rameno úsměvy profesionálních letušek.

Po mé pravici seděl Vernon Briggs, korpulentní muž se silným yorkshirským přízvukem a vedoucí výroby na Channel Four, televizní společnosti, která slavnostní předávání cen přenášela v přímém přenosu. Po levici jsem měla Korinu Borgheseovou, která spolu s Oliverem modelovala *Nezaostřeno*. Pevně k sobě tiskla tenké tmavě rudé rty a viditelně ji to stálo spoustu úsilí. Její bledá tvář pod slunečními brýlemi a krátkým sestřihem obarveným henou, který jí trčel jako hřebíky, byla napnutá jako ocelová lana visutého mostu. *Nezaostřeno* bylo nominováno na jednu z hlavních cen a Korina přes Vernonův odpor trvala na tom, že ji půjde převzít spolu s Oliverem.

„Jde o to, že stejně přispívám tvůrčími nápady jako on a zasloužím si uznání jako producentka, jenomže když pro tu cenu půjde sám, bude to vypadat, že *Nezaostřeno* rovná se Oliver Marchant, no ne? A já si prostě myslím, že to nevypadá dobře.“

„Poslyš, zlato, mám ti zopakovat, v čem spočívá tvoje práce? Sedět pěkně na tý dokonalý prdýlce před čtecím zařízením a předčítat text, který na něm běží.“ Vernon nakláněl ke Korině svůj obrovský rudý obličej, poulič oči a hrozil jí prstem. „Předčítat, to je tvoje práce. Jako ve škole. Editorem programu je Oliver.“

„Jasně, chceš říct, že Oliver má penis, a laskavě mi neříkej zlato,“ procedila skrz pevně stisknuté zuby.

Celý večer jsem se snažila zkrotit svoje neposedné šaty, které ne a ne zůstat na jednom místě pod stolem. Byly přešité z hedvábných šatů

pro družičku a měly pružnou, vyztuženou sukni. Kdysi bývaly dlouhé až na zem a mívaly broskvovou barvu, model hodný Kate Fortuneové, ale nechala jsem si je obarvit a přešíť, takže teď byly krátké a černé. Při oblékání jsem dostala záchvat paniky. Když se ozval domovní zvonek, stála jsem na posteli, přes plavky jsem měla nataženou černou lycrovou minisukni a snažila se v zrcadle prohlédnout si celou svou postavu. V tu chvíli – jen a pouze v tu chvíli – mi šaty pro družičku připadaly jako východisko z nouze. Teprve později jsem si uvědomila, že žena nesmí nikdy opustit byt, když vypadá, byť vzdáleně, jako pasačka vepřů, a navíc pasačka, která byla právě ve sklepech pro uhlí. Sukně mi v jednom kuse odstávala a nepoddajně se vlnila všemi směry. Právě teď trčela na obou stranách a otírala se o kolena nejen Koriny Borgheseové, ale i Vernona Brigse, který se k nám oběma otočil zády.

„Omlouvám se,“ pošeptala jsem spiklenecky Korině, „neměla jsem si ty hloupé šaty brát. Vyzkoušela jsem asi osm různých modelů a nakonec jsem stejně zpanikařila. Stává se ti to taky?“

„Kdepak,“ opáčila. „V oblékání vyznávám jednoduchost.“

Dinsdale, který seděl naproti mně, mě obdařil soucitným pohledem a nabídl mi cigaretu, kterou jsem přijala, přestože normálně nekouřím.

„Prosím, nekuř mi pod nos,“ ohradila se Korina.

Celý večer nezačal nejlépe. Nepřijel mě vyzvednout Oliver. Poslal místo sebe řidiče v klobouku, který mi oznámil, že Oliver se zdržel ve studiu a že se sejdeme v Grosvenor House. Pak na mě čekalo dvacet hrůzostrašných minut ve foyer přečpaném celebritymi. Lidé na mě v jednom kuse civěli, ale bylo mi jasné, že mě litují kvůli těm nemožným šatům. Znovu mě zachránil Dinsdale. Než se objevil po mém boku, dvakrát jsem si odskočila na „dámy“ a osm minut v kuse tupě zírala do zasedacího pořádku a předstírala, že nemůžu najít „Oliver Marchant s hostem“. Teprve pak mi došlo, že musel několik týdnů dopředu vědět, že na dnešní večer bude potřebovat doprovod. Nejsem náhodou jen záskok na poslední chvíli? Co když mu vypadla nějaká jiná dívka? Třeba nějaká prvotřídní kritička a krasavice, autorita na konec esencialismu v středoevropském románu, se zadečkem o velikosti dvou kulečnickových koulí.

Pak se se mnou dal do řeči jeden starý bavič, Jimmy Horsham, a nevěděl, kdy přestat. Několikrát přitom utrousil, že si v Grosvenor House pronajal na dnešní noc pokoj. Když se objevil Dinsdale, bázně se vytratil.

„Dušinko moje. Copak tady děláte s tím starým sprostáčkem? Na co asi tak myslí? To je směšné. Pojdte, půjdeme ochutnat kousíček toho sumce. Snažím se vyhýbat Barrymu,“ pošeptal mi důvěrně. Barry Rhys byl další divadelní legenda a nejlepší Dinsdaleův přítel. „Má s sebou tu svou rypouší manželku. S kým jste tady vy? Snad ne s tím starým zvrhlíkem Ginsbergem?“

„Ne. Přišla jsem s Oliverem Marchantem,“ odvětila jsem a šťastně se zazubila.

„A kdepak ho máte, děvenko? Proč vás tady nechal napospas těm drrravcům?“ Dinsdale se do mě zapíchl zuřivým pohledem, až mu obočí málem samým ohromením zakrylo oči.

„Zdržel se ve studiu.“

„Ne, děvenko. Ne, ne, ne. Je tamhle, podívejte,“ opáčil a ze všech rysů ve tváři mu číselo hluboké znepokojení.

Sevřelo mě bolestné dotčení. Oliver, oblečený v tmavém obleku a bez kravaty, právě vtipkoval s Korinou Borgheseovou – lépe řečeno vykládal jí nějaký vtip. Nakláněl se k ní a výmluvně přitom mával rukou. Korina civěla přímo před sebe a na rtech jí hrál shovívavý úsměv. Dinsdale mě drapl za ruku a táhl mě směrem k nim.

„Tamhle je, dušinko. Jen pojdte. Hned to napravíme.“ Připadala jsem si jako dítě, které rodiče zapoměli vyzvednout ze školky.

Když mě Oliver uviděl, na okamžik se zatvářil udiveně. „Ahoj, Rosie. Jak se máš? Hledal jsem tě.“ Usmál se, sklonil se a vlepil mi polibek. Jeho opojná vůně ve mně probudila vzpomínky na onu noc plnou vášně, ale on se tvářil, že si nic nepamatuje. „Znáš Korinu Borgheseovou?“

„Ráda tě poznávám,“ řekla jsem. Snažila jsem se procvičit si seznamovací fráze v Klubu slavných.

„Děkuji,“ opáčila.

Nastalo trapné ticho.

„Tak jak se máš?“ zeptal se Oliver.

„Dobře. Jak se máš ty?“

„Dobře.“

Zhruba na této úrovni probíhala naše konverzace.

O hodinu později všichni seděli u stolu, čekali na večeři a já se modlila, aby se na mě Oliver nepodíval a nezjistil, že mlčím jako zařezaná. V tu chvíli se na mě podíval a zjistil, že mlčím jako zařezaná. Pokusila jsem se vykouzlit úsměv, ale nedopadlo to nejlíp. Připadala jsem si jako malý dáblík s drobečky rohlíku mezi zuby a žlutýma očima.

„Není ti nic?“ vyslovil neslyšně rty. Radostně jsem zavrtěla hlavou a rozhodla se to ještě jednou zkusit s Korinou.

„Teda, to vypadá báječně,“ zašveholila jsem při pohledu na jídelní lístek. Nabídka zahrnovala marinovaného lososa gravlax, kuře na bílém víně se smetanovou omáčkou a ravioly nebo steak z čerstvého tuňáka s bramborovými kostkami a jako dezert se podávala pěna z bílé čokolády v cukrovém košíčku.

„Bramborové kostky se asi budou servírovat na hrací desce,“ pokusila jsem se o vtip.

„To je naprosto směšné,“ odfrkla si Korina.

Napadlo mě, že má na mysli to, že musí sedět vedle mě.

„Tohle přece není pro vegetariány. Kde je číšník?“

„Ty nejíš ryby?“ podívala jsem se. „Je tam přece tuňák.“

„Tuňák?“ odsekla jízlivě a zpražila mě nevěřícím pohledem. „Slyšelas někdy, jak se loví tuňáci? Víš, co přitom dělají s delfíny?“

Naše konverzace se příliš nezlepšila. Ulevilo se mi, když číšníci sklidili ze stolu poslední cukrové košíčky a sál zaplavila záře velkých televizních reflektorů. Shromážděné celebrity zašuměly, nadmuly se a uhnízily jako hejno holubů voláčů. Byla jsem celá rozechvělá. Často jsem podobné slavnostní příležitosti sledovala doma u televize a teď jsem byla přímo u toho. Zazněly fanfáry, následoval proslov, po něm další fanfáry a malý tlustý producent s miniaturním sluchátkem v uchu a spoustou vysílaček připíchnutých na zadku začal panovačně tleskat s rukama nad hlavou, opíral bradu o prsa a mluvil přitom do mikrofonu. Všichni poslušně aplaudovali po něm. Na pódium naběhl Noel Edmonds, postavil se za pult a mávnutím ruky potlesk uťal.

Mezitím ke Korině přistoupil hubený snědý mladík v brýlích.

„Ahoj. Jak se máš?“ zeptal se jí tichým, důvěrným hlasem, políbil ji a tékal přítom očima po celém sále.

„...někdo, kdo již mnoho let baví publikum na obou stranách Atlantiku...“ pokračoval Noel Edmonds.

„*Hrůza*, co? Mluvilas s Michaelem? Howard je tamhle. Dostane to Jonathan. Určitě. Musím jít s Jean-Paulem probrat ten úvod.“

„Půjdu s tebou. Nebudu čekat, až si půjde pro cenu. Do nebe volající sexismus,“ procedila, postavila se a odešla.

Oceněný režisér za nejlepší televizní drama dokončil děkovnou řeč a potlesk publika pomalu utíchal.

„Skvělý. Zasraně skvělý,“ brblal si pod nos Bill Bonham. „Poděkuje scenáristům, poděkuje osvětlovačům, poděkuje i své zasraný ženě a pak, teprve pak si vzpomene na mě. Skvělý. Vždyť jsem hrál jen hlavní roli. Skvělý. Díky.“

Pán rozdává a bere rovným dílem. Náš stůl vřel a soptil záští vůči těm pozeňnaným, byť byl sám obdařený bohatstvím a slávou, a užíral se hořkostí vůči těm, kterým připadl větší díl.

Cenu za nejlepší herecký výkon v ženské roli přebírala na jevišti Vicky Spankieová, mladá členka Královské shakespearovské společnosti. Byla drobná, neobyčejně hezká, měla tmavé, nakrátko ostříhané vlasy a byla oblečená v džínách a kožené bundě. Bulvární tisk v poslední době propíral její sňatek s indiánem z deštného pralesa.

„Jen rozdáváte, rozdáváte, rozdáváte a rozdáváte a celou dobu ve vás hlodá ten příšerný strach, až se vám chce zakřičet: ‚Podívejte, jsem člověk a bojím se,‘“ rozhorlila se.

„Pro-boha,“ procedila Korina, která se rozhodla vrátit k našemu stolu a vetřela se na židli hned vedle Olivera.

Vicky Spankieová pokračovala v monologu.

„Co kdybychom tento sál zasvětili něčemu opravdu duchovnímu? Na okamžik se všichni, jak tady sedíme, zamyslíme a vyšleme vlny lásky a zdravého rozumu k brazilské vládě, která dovoluje, aby den co den byly káceny další hektary deštného pralesa.“

Na obří obrazovce nad její hlavou, jež snímala výstupy z přímého přenosu, se v záběru objevil její manžel Rani, který seděl u jednoho ze zadních stolů v sále se zmateným výrazem v obličeji. Místo kmenového oděvu na sobě měl smoking, ale ve spodním rtu měl stále vetknutou destičku. V jednom rozhovoru se Vicky ptali, jestli si ji na noc sundává, což vůbec není snadné.

„Pojď za mnou nahoru, Rani, dělám to i pro tebe,“ vyzývala ho Vicky. Omámený Rani se nechal dožduchat k pódiu a mladičká hosteska ve třpytivých pouzdrových šatech mu pomohla nahoru po schodech. Celý sál povstal a Rani sklídl bouřlivé ovace vestoje.

Vernon Briggs vytrhl tlustému produkčnímu mikrofon a tichým, rozzuřeným hlasem do něj vysypal: „Ať zavře klapačku. Marcusi, odveď toho indiána pryč z pódia a Vicky ať okamžitě zavře klapačku. Ať ta coura pitomá zavře hubu. Už jsme přetáhli o hodinu a čtyřicet minut, Marcusi. Odveď toho indiána pryč z pódia.“

V tu chvíli k našemu stolu přistoupil kameraman a začal zaostřovat na Olivera, což znamenalo, že se blíží vyhlášení ceny za nejlepší umělecký program. Korina se naklonila blíž, aby byla v záběru. Oliver na zlomek vteřiny vypadal, že zuří, pak k ní začal tiše promlouvat a Korina si okusovala spodní ret a úporně hleděla do kamery.

Na obří obrazovce naskočilo logo kategorie Nejlepší umělecký program. Mikrofon Vicky Spankieové ohluchl, přiběhla k ní dívka se scénářem v ruce a odváděla ji i s Ranim omluvně z pódia. Herečka pozvedla hlavu a odplula k východu; Rani jí šel v patách, pevně svíral cenu a rozdával úsměvy, co destička dovolila. Když míjeli náš stůl, chytil Vicky za paži. „Odrejskni, ty pitomej vylízanče,“ slyšela jsem, jak zamumlala pod nos.

Oliver a Korina měli nervy napjaté k prasknutí. Na obrazovce běžela poslední ze čtyř ukázek nominovaných pořadů. Kevin Garside, folkový zpěvák se skinheadským účesem, v ní vyzpěvoval hornické protestsongy. Zpíval svoje vlastní skladby a doprovázel se hrou na tamburínu. Přitom ho sledovala skupinka guatemalských rolníků v chatrči a v obličejích se jim zračily zdvořilé rozpaky.

Na kameře proti Oliverovi se rozsvítilo červené světýlko. Ian McKellen rozlepoval na pódiu obálku. Obrazovka byla rozdělena na čtyři stejné díly; v jednom z nich byl Oliver s nenuceným úsměvem na rtech a Korina, která si pořád okusovala ret.

„A vítězem kategorie Nejlepší umělecký program se stává neza-“

Korina začala roztahovat koutky do úsměvu a zvedat se ze židle.

„-nezapomenutelný pořad Sofamy Kuwaya *Elegie za vydědence*.“

Oliver se usmíval, dokud světýlko na kameře nezhaslo.

Sofama Kuwayo přebral cenu a právě dokončoval svou děkovnou řeč: „...v audi, mercedesu nebo BMW věnujte vzpomínku těm, z nichž mnozí jsou mladší než vaše vlastní děti a nemají kam složit hlavu. Ke vzniku našeho pořadu přispěla právě *jejich* slova, *jejich* zkušenosti a poezie *jejich* života. Tato cena patří jim.“

„Pěkně ses ztrapnila, Korino, vid?“ ušklíbl se Oliver.

Zhruba o půl hodiny později jsme si razili cestu do pizzerie „Špica pizza“ ve skupince, kterou tvořil strojeně skromný Bill Bonham, Korina a kdosi jménem Kryšák – patrně basista ze skupiny EX Gap –, Vicky Spankieová, stále v slzách a bez Raniho, komik jménem Hughie Harrington-Ellis a konečně Oliver s paží kolem svých ramen.

„Hej, Hughie,“ rozeřval se hlouček mladíků na dopravním ostrůvku, „na-puosto nou-mální“. To byla jedna z Hughieho hlášek. „Napu-ostonoumální,“ skandovali ostošest. Hughie je se zařatými zuby obdařil úsměvem a zamával jim.

„Tohle se vám musí stávat v jednom kuse, že,“ chlácholila jsem ho.

„Kdepak,“ opáčil suše. „Tohle je poprvé, co se mi to stalo.“

V restauraci se všichni otočili a zůstali zírat. Všechny stoly byly obsazené, ale vedení podniku se podařilo rozesadit skupinku mladých lidí ke třem cizím stolům a během několika minut jsme všichni seděli pohromadě a číšníci nás nervózně obskakovali.

„Ach bože, je mi to tak trapné. Tohle se vám musí stávat v jednom kuse. Nevadí vám to, že ne?“ vyhrkl nějaký chlapec a strčil Hughiemu pod nos kus papíru.

„Ovšemže ne,“ odvětil Hughie a pod nos dodal, „ty tele.“

Vicky podepisovala jednomu číšníkovi svou fotografii, kterou měla čirou náhodou u sebe v kabelce.

K Billymu Bonhamovi přistoupila dívka. „Promiňte, nevadilo by vám, kdybyste se mi podepsal? Tohle se vám musí stávat pořád.“

Modlila jsem se, aby někdo požádal o autogram i Olivera, protože jsem cítila, že znovu upadá do deprese. Pak – díkybohu – se objevila dvojice dívek a poprosila, aby se jim podepsal na jídelní lístek. „Promiň, na tohle si budeš muset zvyknout,“ prohlásil s nafoukaným úsměvem.

U dveří se strhl zmatek a do restaurace vpadl Terence Twinkle. „Nazdárek, všichni,“ zakřičel směrem k našemu stolu. „Bože, venku je to vo hubu. Proč mě nikdo nenechá na pokoji?“ Měl na sobě bílý norkový kožich až na zem.

KAPITOLA ŠEST

Bylo půl jedné, když náš džíp projel branou základny. Na volném prostanství už stál Malcolmův landcruiser, oblepený samolepkami, a k latrínám pomalu mířilo malé procesí. V jeho čele kráčela Betty, celá v růžovém, živě gestikulovala a vlídně se usmívala, jako by provázela samotnou královnu s doprovodem. Celý náš tým se převlékl do svých nejlepších šatů – absurdně křiklavých kostýmů jako pro pantomimu; k vidění byly šaty, košile a široké kalhoty se skvrnami a pruhy ostrých barev, pocházející z dílny táborových krejčí. Malcolm měl na sobě žluté tričko a na hlavě čepici, která vypadala, jako by na ní bylo napsáno něco hloupého. Vedle něj krácel nový doktor – byl středně vysoký a oděný v mdlých barvách – s hlavou odvrácenou od Betty a pohledem upřeným k táboru.

Když zaslechli zvuk motoru, pomalu se obrátili a vyčítavě se na nás zadívali. Sotva jsme vystoupili, z jídelny vyšla Sian. „Řekla jsem jim, že v nemocnici patrně nastala nějaká krizová situace,“ špitla spiklenecky. „Myslím, že nikomu to nevadí, ehm, až na Betty...“

Následovala poněkud trapná situace, když jsme s Henrym a Sian zamířili k latrínovému procesí, jehož členové se nezmohli na víc než na upjatý úsměv. Naštěstí nás zachránily Henryho způsoby. „Malcolme, chlapel!“ rozeřval se, když jsme byli na doslech. „Rád tě vidím! Nazdar! Vy musíte být ten nový doktor. Moc mě těší, móc! Jsem rád, že mezi námi můžu přivítat dalšího převíta, kterej nám pomůže zředit tu černou barvu.“

To už jsme došli až k nim, ale Henryho automatický vtipálek byl k nezastavení. „Omlouvám se, že jsme vám nepřipravili uvítací výbor, ale museli jsme se tam dole vypořádat s nečekanou krizí.“

Nového doktora to poněkud vyvedlo z míry. Na první pohled byl milý, ale suchar. Škoda.

„Dobrý den,“ pozdravil nesměle. „Robert O'Rourke.“ Měl neobyčejně hluboký hlas, který zněl, jako by přicházel odněkud z velké dálky.

„Henry Montague, zdravím vás,“ zahřímal Henry a energicky mu potřásl rukou. „Jsme moc rádi, že vás tady máme. A tohle je naše báječ-

ná memsahib Rosie," dodal. „Vím, že vypadá jako sexuální objekt, ale ve skutečnosti je velice přísná.“

„Doufám, že přísná, ale spravedlivá,“ podotkl O'Rourke.

„Henryho si nevěšímejte,“ vložila se do hovoru Sian. „Za to může jeho vychování.“

A ledy byly prolomeny. Navzdory svému absurdnímu chování Henry věděl, co jsou to dobré mravy.

„Jsem ráda, že jste tady,“ řekla jsem. „Ráda tě vidím, Malcolme.“

Malcolm mě obdařil svým přihlouplým úsměvem s vyceněnými zuby a zamával oběma rukama kolem hlavy.

„Už vám nabídli něco k pití?“ zeptala jsem se.

„No, vlastně ne, mysleli jsme si, že by se pan doktor tady chtěl trochu porozhlédnout,“ skočila mi do řeči Betty. „Koneckonců, tohle bude teď na nějaký čas jeho sladký domov.“ Pak ztišila hlas. „Malcolme, až budeš mít chvíli, ráda bych s tebou dala řeč.“

Doktor se na ni upřeně zadíval. Celkově působil dost rozhodným dojmem.

Pak stočil pohled ke mně a mávl rukou k táboru. „Krásné místo.“ Krrousné. Nedokázala jsem poznat, co to má za přízvuk.

„Velice krásné,“ přitakala jsem. Pak jsem sklopila oči a zavadila pohledem o jeho bílé ponožky. Fujtajbl.

O'Rourke při chůzi slabě kulhal. Když ho Linda odváděla k jeho chatrči, pokusila jsem se nenápadně, aby si ničeho nevšiml, prohlédnout jeho nohu. Možná ji má dřevěnou. Kromě lékařské brašny si podle všeho přivezl jen jeden plátěný vak, podobný spacímu pytli. Připadalo mi, že cestuje až směšně nalehko vzhledem k tomu, že má v táboře zůstat dva roky. Doufala jsem, že si od všech ostatních nezačne půjčovat šampon.

Zbytek týmu vypadal tak čistě a elegantně, že jsem se rozhodla raději dát do pořádku. Odešla jsem do své chatky a podívala se do malého zrcadla pověšeného nad stolem, což jsem dělávala jen zřídka. Pamatuju si to, protože v ten okamžik jsem ve své tváři kromě červeného nosu a vrabčího hnízda na hlavě zahlédla první vrásku, sotva viditelnou rýhu táhnoucí se od kořene nosu ke koutku úst. To bylo určitě tím světlem, které v tu denní dobu uvnitř panovalo. Byla jsem z toho úplně pať. Vždycky

jsem byla přesvědčená, že stárnout by se mělo opačně. Život by byl mnohem optimističtější, kdyby se člověk narodil jako stará vrásčitá babička a s přibývajícím věkem mládl, ožíval a krásněl a měl jistotu, že ke konci života si s ním někdo bude šťastně hrát, vyměňovat mu plenky a vozit ho v kočárku, než se zase promění ve vajíčko. Abych zapudila nepříjemné existenciální otázky, vykročila jsem z pološera do ostrého denního světla a zamířila k jídelně.

Všichni byli po obědě a dění ve stanu se neslo ve znamení pohrouženého soustředění, trhání obálek a tichého, nedočkavého čtení. Význam pošty nebylo v Safile radno přeceňovat; došlý dopis nebo naopak jeho absence dokázaly vyvolat značné výkyvy nálady. Rozhlédla jsem se, ale Betty ani Malcolma jsem neviděla. Nejspíš mu dělá kázání na téma zuby větru. Měla bych dohlédnout, aby ho příliš nevystrašila. S jistou dávkou sebekontroly jsem minula hromádku pošty se svým jménem včetně balíčku a vyšla zpátky ven.

Když jsem přišla blíž, Betty provinile zvedla oči. „Vím, že Rosie řekne, že jsem stará hloupá husa,“ vyhrkla, „ale Malcolme, opravdu si myslím, že jsme povinni zareagovat.“

Když se předváděla, podivně protahovala samohlásky: povinníí, zareagováát.

Malcolm – soudě podle výrazu tváře – se zoufale snažil z dosahu Bettiných reakcí uniknout. Vyžadoval citlivé zacházení. Byl použitelný jen tehdy, pokud všechno bylo přesně vypočítané a předvídatelné, jenomže tak to v Africe prostě nefungovalo. Malcolm miloval chození kolem horké kaše, aniž by se k ní aspoň o krůček přiblížil.

„Už ti Betty řekla, co se proslýchá?“ zeptala jsem se ho.

„Ano, ano. Totiž, ehm, něco jsem zaslechl v Sidře. Vyvíjí se to zajímavým způsobem. Myslím, že musíme počkat, ehm, co se z toho vyvrbí.“ Sidra byla nejbližší město, v němž sídlila kancelář OSN a telefonní linky, které v nepravidelných intervalech fungovaly a zase byly mimo provoz.

„Jde o to, že pokud se opravdu něco vyvrbí, stane se to tak rychle, že s tím nic nenaděláme. Zásoby nám docházejí tak jako tak. Víš, že OSN nám oznámila, že tu zásilku nedostaneme? Nevíš, kdy má připlout ta loď?“

„No, ehm, totiž, vlastně zrovna myslím na to, že se urychleně vrátím do Sidry, abych na úřadech prodiskutoval tuto oblast otázek a dalších, ehm, souvisejících jevů. Takže *myslím*, že pokud vám to nebude vadit a nepotřebujete probrat nic dalšího, rychle se rozloučím, neboť, jak už jsem řekl, v Sidře mě čeká spousta vyřizování.“

Rozhodla jsem se, že raději půjdu s pravdou ven a řeknu mu, co vím, ale najednou mi to připadalo nějak nepřesvědčivé. Pokud šlo o mě, nejpádnějším důkazem bylo Muhammadovo silné přesvědčení, že problém skutečně existuje. Jenomže jakmile jsem se to pokusila přetlumočit Malcolmovi, vyznělo to podezřele, jako bych byla do Muhammada Mahmouda zamilovaná a čekala s ním dvojčata.

Nakonec slíbil, že mi rádiem dá vědět, jak to vypadá s jídlem, a že upozorní londýnské ústředí. Přislíbil, že celou záležitost prodiskutuje s kanceláří vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, která potraviny rozděljuje. Z jeho hlasu jsem však poznala, že se mu ten nápad příliš nezamlouvá. Rozhodně jsem nebyla přesvědčená, že se za naši věc postaví celou váhou své osobnosti.

„Ehm,“ odkašlal si Malcolm, přerušil mě a zadíval se mi přes rameno. „Mohl byste mi před odjezdem vrátit ponožky?“

Otočila jsem se a uviděla před sebou O'Rourkeho, který se zatvářil překvapeně, pak řekl „Jasně“, sklonil se a sundal si boty i ponožky. Měl nohy v pořádku. Pak se napřímil, podíval se na mě, sroloval ponožky a podal je Malcolmovi. „Věděl jsem, že něco zapomenu,“ prohodil. „Zřejmě si budu muset nějaké, ehm, uplést.“ A vykouznil nečekaný úsměv, který se ztratil stejně rychle, jako se objevil.

Vyprovodila jsem Malcolma k bráně a zamávala mu na rozloučenou s pocitem, že jsem všechno zpackala. Malcolm měl v zemi na starosti všechny uprchlické tábory podél hranic. A já jsem ho nedokázala přesvědčit, aby pro nás něco udělal. Ušla jsem kousek po cestě k místu, z něhož bylo vidět, jak se vůz pomalu prodírá planinou a zvedá za sebou oblaka prachu. Slunce stálo vysoko na obloze. Dlouho jsem se za ním dívala, dokud neutichl hluk motoru, z auta nezůstala mrňavá tečka, která se mi nakonec ztratila z očí, a jediným zvukem byl hlasitý cvrkot cikád. Zalil mě silný pocit osamělosti. V některých okamžicích jako by se izo-

lace našeho maličkého společenství odrolila a já jsem si vzpomněla, že vlastně jen stanujeme v divočině. Připomínali jsme jeden z těch osídlených ostrůvků v krajině, které člověk zahlédne z letadla cestou z Anglie, obehnaných ze všech stran tisíciokami kilometrů pouště. Možnost něco udělat nebo něčeho dosáhnout znemožňovala silná vrstva vzdálenosti a času. Jen cesta do Sidry trvala tři hodiny.

Vrátila jsem se do jídelny a pustila se do čtení dopisů. Máma mi v balíčku poslala nové černé tenisky, co vypadaly jako malé gumáčky; čekala jsem na ně víc než dva měsíce. Přibalila k nim i patery černé bavlněné kalhotky. Dostala jsem pět dopisů, tři od mámy a dva podle rukopisu od kamarádek z Londýna.

Pustila jsem se do prvního z nich, abych si zvedla náladu. Máminy dopisy jsem zbožňovala. Obvykle začínaly slovy: „*Zrovna jsem popíjela čaj, pochutnávala si na kávovém kolečku a pomyslela jsem si: Jakpak se asi má naše Rosie?*“ V tu chvíli se venku u hlavní brány strhl rozruch.

Seděla jsem na vzdálenější straně stanu, takže než jsem doběhla na místo, ostatní se semkli do tak těsného kroužku, že jsem vůbec neviděla, na co se dívají. Pak se rozestoupili a O'Rourke začal nesmírně kultivovaným způsobem všechny vykazovat pryč, jako by se snažil zahnat skupinku hostů od stolku s pitím k prostřenému stolu. U Bettyiny chýše se zhroutil špinavá, vyčerpaná a na kost vyhublá keftijská rodina. Žena ležela na zemi, nohy a ruce vyzáblé jako tyčky, místo vlasů měla několik řídkých chomáčků a v očích nepřítomný výraz k smrti vyhládlého člověka. Vedle ní seděl manžel a držel v náručí dítě. Teprve když jsem přistoupila blíž, uvědomila jsem si, že je mrtvé.

V tu ránu jsem zůstala jako přimrazená. Za starých časů, když jsme měli smrt denně před očima, naučili jsme se s ní žít, zachovávat si odolný profesionální odstup, který nám umožňoval vykonávat, co bylo třeba. Jenomže na tohle jsem vůbec nebyla připravená. Snažila jsem se vzpomnout, co mám dělat: nemyslet na důsledky, na to, co cítí, co se stane, jen udělat, co je třeba, pěkně jedno po druhém. Zašla jsem do hlavního stanu pro rehydratační soli a vysokoenergetické suchary. Žena potřebovala infuzi, o což se postarali O'Rourke s Betty, zatímco my s Henrym jsme přistavili auta. K nemocnici vyrazila kolona tří vozů; já, Henry, otec

a mrtvé dítě jsme jeli v tom posledním. Muž plakal. Na té primitivní reakci bylo něco drásavého – vaše rodina umírá hladu, vaše dítě zemřelo, a tak se prostě dáte do pláče.

Netrvalo dlouho a mezi uprchlíky se našli lidé, kteří nově příchozí poznali, protože tábor byl rozvržen jako mapa Kefti, a lidé z jedné vesnice tak zůstávali pohromadě. Zoufale jsem si chtěla s tím mužem promluvit, abych zjistila, proč přišli. Kvůli sarančatům? Kolik dalších lidí je na cestě? Ale věděla jsem, že až do pohřbu na to musím zapomenout. Rozhodla jsem se vrátit do tábora a pokusit se spojit rádiem s Malcolmem v Sidře.

Nepodařilo se mi navázat spojení. „Safila volá PODPORU ŽIVOTA v Sidře, Safila volá PODPORU ŽIVOTA v Sidře, Safila volá PODPORU ŽIVOTA v Sidře,“ křičela jsem, ale v rádiu to jen praskalo. Nic. Nulové spojení. Už už jsem chtěla znovu zopakovat Safila volá Sidru, ale místo toho jsem si položila hlavu na paže a měla co dělat, abych se nerozbrečela. Zaslechla jsem, jak venku zastavuje auto. Musím se přece sebrat, tohle je směšné. Pokud budu vyšilovat, nikomu tím nepomůžu. Musím se obrnit. Otevřely se dveře a v nich se objevila Sharon.

„Nemáš klíč od ledničky s vakcínami?“ vyhrkla, uviděla můj výraz a rázem byla u mě. „Není ti nic?“

„Ne, nic mi není. Já jen... jen jsem si vzpomněla...“

„Já vím,“ odvětila.

„Co ty, jsi v pořádku?“

„Jasně... ale... však to *znáš*, ne?“

Potřebovala jsem Malcolmovi poslat vzkaz, povědět mu, co se stalo, dřív než odjede ze Sidry. Byla to sice jen jedna rodina, ale už dlouho se nic podobného nestalo, přišli v zuboženém stavu a ke všemu ještě ty zvěsti. Malcolm o tom musí vědět, než se vrátí do hlavního města. Nastoupila jsem do džípu a odjela do vesnice. Úřad pro materiální pomoc měl v Safile pobočku s rádiem. ÚMP byla jedna z mnoha zkratk, jimiž se naše mluva jen hemžila: ÚMP, UNHCR, RESOK, NVO. Na ÚMP jsme měli hlásit všechny nově příchozí uprchlíky. Snad jim bude fungovat rádiové spojení, takže budu moct poslat vzkaz. Skočila jsem do auta a rozjela se po cestě do vesnice. Horko polevilo a sluneční paprsky zmírnily svou sílu.

Kancelář ÚMP byla obehnaná vysokým rákosovým plotem a zaneřádným dvorem. V hromadě odpadků v rohu čenichalo prase. Na nízké posteli seděla dívka se zastřeným okem a zaobírala se svou nohou; byla to Hassanova dívka. V uších měla moje náušnice. Vyskočila, radostně se na mě usmála a zavedla mě do kanceláře. Přitom pokukovala po mých náušnicích.

„Hassan maquis,“ oznámila mi. Hassan tady není.

Hassan byl zaměstnanec ÚMP. Posadila jsem se k rádiu a pokusila se navázat spojení se Sidrou. Přístroj vydával totéž prázdné praskání. Dívka se natáhla a sáhla si prstem na mou náušnici. Zavrtěla jsem hlavou a ukázala na ty, které jsem jí věnovala posledně. Stydlivě se usmála. Chvilku jsem si nervózně pohrávala s číselníkem a snažila se dovolat do El Damanu, hlavního města Nambuly. Ve sluchátku bylo ticho. Zkoušela jsem to znovu a znovu, ale neúspěšně.

Když jsem vyšla z kanceláře, bylo šest hodin a venku byla tma. Jakmile v Africe zapadne slunce, rychle se setmí. Ve světlech džípu se vynořovaly bláznivé tvary rostlin vyčuhujících z písečných dun. Pod pahorkem jsem dojela auto s ostatními, kteří se vraceli z tábora. Zastavila jsem vedle nich a nechala motor běžet naprázdno. Za volantem seděl Henry a Sian, Sharon, Linda a Betty se mačkaly vzadu.

„Jak to vypadá?“ zeptala jsem se Henryho.

„Všechno v pořádku, šéfová.“

„Už se ti noví zmínili o sarančatech?“ zajímala jsem se.

„Pokud vím, tak ne. Navázalas spojení se Sidrou?“

„Ne. Ani ťuk.“

„Zatraceně. Smůla. Uvidíme se na základně.“

„Schováme ti večeři,“ dodala Betty. „Kamal nám upekl kuře.“

Tábor působil za tmý úplně jinak, cize a nepřístupně. Dveře chýší byly zavřené, tu a tam se ve tmě mihl plamínek svíčky, ale téměř všichni už spali. Bez slunce nebylo co dělat. Zastavila jsem u nemocnice, což byl přístřešek z celtoviny podepřený kovovou konstrukcí. Prošla jsem skrz plátno a hned za dveřmi zůstala stát. U jedné z postelí uprostřed řady nízkých dřevěných lůžek stál stojan s infuzí a O'Rourke připevňoval na konec hadičky nový sáček.

Mladá žena spala a hlasitě, nepravidelně oddechovala. O'Rourke opatrně ukázal palcem na ni a pak ke dveřím. Mlčky jsme vyšli ven. Potřeboval by se oholit.

„Jste v pořádku?“ zeptal se nejdřív a položil mi ruku na rameno. Očividně jsem se neobrněla tak, jak jsem se domnívala.

„Jo, je mi dobře,“ odpověděla jsem šeptem. „Jak jim je? Co říkali?“

Oznámil mi, že celá rodina je asi z pětasedmdesáti procent podvyživená, a to je dost špatné. Dítě zemřelo na průjemové onemocnění, ale cholera to nebyla.

„A co jeho otec? Kde je? Ten je v pořádku, nebo ne?“

„Bude v pořádku.“

„Mluvil jste s ním?“

„Neměl jsem příležitost.“

„Půjdu za ním.“

„Když dvě minuty počkáte, půjdu s vámi.“

Počkala jsem a společně jsme vyrazili k Muhammadově přístřešku. Mimo dosah nemocničního osvětlení byla tma jako v pytli. Kráčeli jsme beze slov. O'Rourke vypadal uvolněně. Zvykne si, pomyslela jsem si. Muhammad se s námi přivítal ve dveřích; už na nás čekal. Pak nás odvedl k obydlí té rodiny. Zůstali jsme stát opodál, zatímco vešel dovnitř. Venku před chatrčí hořela svíčka. Ze dveří vyšel sehnutý otec rodiny a upravoval si oděv; vypadal slabší než ráno. Šeptem si s Muhammadem vyměnil pár slov. Muhammad nás zavolal, muž vzal O'Rourkeho za ruku, třásl mu s ní a dojatě mluvil. Pak potřásl rukou i mně a vzápětí se k němu připojili další členové rodiny a podali nám jeden po druhém ruce. Připadala jsem si trošku jako celebrita na Západě.

Nakonec jsme všichni zase vešli do chatrče. Uvnitř hořela lampa vyrobená z plechovky od sušeného mléka. Nějaká žena připravovala nad hromádkou řeřavých uhlíků kávu. Posadili jsme se s O'Rourkem na postel. Muhammad si sedl naproti nám a začal zpovídat hlavu rodiny. Na podlaze v řadě vedle sebe seděla tři ospalá batolata. Čtyřicet minut se nepohnula ani nevydala hlásku. Nedokázala jsem si představit, že by se podobně chovaly děti v An-

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.